

2019-02-07

Dnr: SOC 2019/37

Handläggare

Christer Sundsmyr
christer.sundsmyr@vanersborg.se
0521-622937

Mottagare

Socialnämnden

Verksamhetsberättelse och personalekonomisk redovisning för socialnämnden 2018

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelse 2018 för socialnämnden med statistikbilaga och överlämnar redovisningen till kommunstyrelsen.
2. Socialnämnden överlämnar avsnittet gällande personal i verksamhetsberättelsen till personalkontoret som socialnämndens personalekonomiska redovisning för 2018.

Sammanfattning av ärendet

Varje kommunal nämnd ska enligt ekonomikontorets anvisningar sammanställa en verksamhetsberättelse för varje verksamhetsår.

Verksamhetsberättelsen är en betydligt mer omfattande redovisning jämfört med bokslut och årsredovisning.

Verksamhetsberättelsen för 2018 redovisar ekonomiskt resultat och analys, verksamhetens utveckling och måluppfyllelse, personalstatistik, nyckeltal över verksamheterna samt framtidsutsikter.

Detta ärende innehåller de delar kring personalekonomisk redovisning som socialnämnden ska redovisa till kommunstyrelsen.

Karin Hallberg

Socialchef

Bilagor

Verksamhetsstatistik 2018

Sändlista

Kommunstyrelsen

SOCIALNÄMNDEN

Ordförande: Dan Nyberg, Ann-Britth Fröjd (C)
1:e vice ordförande: Marie-Louise Bäckman (KD)
2:e vice ordförande: Ann-Britth Fröjd (C)
Förvaltningschef: Karin Hallberg

ÅRETS VERKSAMHET

Sammanfattning gällande övergripande förändringar, målavstämning, ekonomi och personal

Kommuninvånarnas behov är vägledande för utvecklingen av socialnämndens verksamheter. Utifrån dessa krav, behov och önskemål utvecklar och anpassar vi verksamheten, så att organiseringen svarar upp mot lagkrav, kommuninvånarnas behov, kommunens övergripande vision, inriktningsmål samt socialnämndens förväntade resultat.

Förvaltningen leds av förvaltningschef som tillsammans med verksamhetschefer utgör förvaltningsledningen. Socialförvaltningens ansvar omfattar både förebyggande verksamhet som individuellt inriktat stöd, vård och omsorg. Även färdtjänst, riksfärdtjänst och serveringstillstånd återfinns inom ansvarsområdet under 2018.

Socialförvaltningen var 2018 indelad i sex verksamhetsinriktningar; vård och omsorg (VoO), vård, stöd och utredning (VSU), individ- och familjeomsorg (IFO), omsorg om funktionshindrade (OoF), arbete, sysselsättning och integration samt administrativ avdelning. Den senare utgör stabsfunktion inom förvaltningen och stödjer förvaltningschef, verksamhetschefer och enhetschefer i deras utförande av uppgifterna som följer uppdragen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) är organiserad under förvaltningschef, vars uppgift är att bevaka så att socialförvaltningen efterlever en god och säker hälso- och sjukvård. Förvaltningen har också organiserat en arbetsgrupp gällande kvalitetsarbetet inom förvaltningen, där MAS och utvecklingsledare för respektive verksamhetsinriktning ingår.

Nämndens ekonomiska utfall för året blev ett underskott på 25,2 mkr. I huvudsak berodde detta på underskott för hemtjänst och hemsjukvård, natt/larm, köpta platser LSS/SoL, externa placeringar IFO barn/unga, personlig assistans LSS och dagverksamhet äldre. Den samlade bedömningen för året är att socialförvaltningens totala målgrupp har ökat i antal, behoven är mer komplexa och mångfasetterade och behoven har under 2018 inte klarat av att rymmas inom den tilldelade budgetramen.

Inom äldreomsorgens särskilda boenden råder balans mellan utbud och efterfrågan. I genomsnitt har det under 2017 blivit en plats ledig i stort sett varannan dag och väntetiden har i snitt (demens/fys.) varit cirka 27 dagar med viss variation under året. För 2018 var den genomsnittliga åldern på när man flyttade in vid ett särskilt boende strax över 86 år. Den genomsnittliga boendetiden är mellan 2-2,5 år. Förskjutning i ansvar för omvårdnad och hälso- och sjukvårdsinsatser från länssjukvården till kommunen påverkar hemtjänsten då mer och mer avancerad omsorg och hälso- och sjukvård ges i det egna hemmet och på våra särskilda boenden av förvaltningens vårdbiträden och undersköterskor. Brukare inom hemtjänsten ökade med 11 procent 2018 jämfört med 2017.

Under 2018 upphandlades Samhall att utföra de praktiska insatserna inköp och tvätt inom hemtjänsten och förändringen påbörjades under hösten.

Under året avvecklades de tre sista servicehusen, Pionen, Ringhem och Prästkragen varav lägenheterna på Pionen överlämnades till Vänersborgsbostäder som kommer hyra ut dessa till målgrupp 60 plus. De två tidigare servicehusen är idag trygghetsboende för målgruppen 70 plus inom det kommunala bostadsbolagets regi vilket har slagit väldigt väl ut.

Hemsjukvårdens arbete präglades också av att allt fler svårt sjuka personer vårdas i hemmet. Målsättningen under året har varit att ge god hälsa och vård på lika villkor för alla. För att möta de medicinska

kraven och patientsäkerhet har hemsjukvården inrättat en halvtidstjänst som koordinator/planerare för insatser till personer med avancerad hemsjukvård (respiratorvård). I varje hemsjukvårdsgrupp finns även en undersköterska som kan genomföra delegerade insatser från sjuksköterskan samt vara sjuksköterskan behjälplig med uppföljningar av insatser och planer hos patienter. Detta har haft en god effekt gällande kvalitet och kontinuitet i de behandlingar som kräver det. En ökning av delegerad HSL-tid, har skett under 2018 jämfört med 2017.

Utbudet på boende inom Vänersborgs kommun för personer som har svårt att konkurrera på bostadsmarknaden är fortsatt lågt. Personer som lever i hemlöshet, personer med missbruks- och socialpsykiatrisk problematik, nyanlända samt till del barnfamiljer har mycket svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Situationen bedöms som svår. Arbetet med moduler för ensamhushåll har startats och den första modulen stod klar i februari 2017 och togs i bruk av sektionen för missbruksstöd. En svårighet förvaltningen upplever gällande modulerna är att det för samhällsbyggnadsförvaltningen är svårt att hitta lämpliga tomter samt att allmänheten reagerar negativt. Utifrån reaktioner har den modul som togs i bruk februari 2017 fått tömmas och återlämnas till samhällsbyggnadsförvaltningen under året.

Verksamheten på individ- och familjeomsorgen har under 2018 präglats av många, tunga och svåra anmälningar gällande barn och unga. Många av anmälningar har varit förknippade med våld, heder och även könsstympning har varit förekommande. Under året har inkommit 1 436 anmälningar, de allra flesta har inkommit till mottagningsgruppen. Det har inletts 583 utredningar. Det är 17 procent fler inledda utredningar jämfört med 2017. För att möta upp dessa tunga och svåra ärenden så utökades familjestöd under andra halvan av 2018 med ytterligare fyra socialsekreterare och två familjebehandlare som anställdes i ett "specialistteam". Alla anställda i teamet har lång erfarenhet med arbete med barn och unga och målgruppen våld. Det har under året också varit hårt tryck på familjehemsgruppen utifrån det stora antalet anmälningar gällande barn och unga som inkommit. Det har varit många familjehemsplacering, man har kunnat se en 20 procent ökning av familjehemmen under 2018 jämfört med 2017.

I mitten av januari 2018 flyttade Marierovägens träningsboende, inom IFO, till Sjöbodsvägen 2 och bytte namn till Strandvikens träningsboende. Antalet boendeplatser utökades från fem till tolv. Denna flytt har gett en utökad möjlighet att bedriva behandling på hemmaplan på ett helt annat sätt än tidigare då man nu också har större möjlighet att erbjuda boende i samband med behandlingsinsatser. Effekten av detta har blivit att kostnad för externa placeringar minskat.

När det gäller efterfrågan på bostad med särskild service LSS ser vi att den är fortsatt stor. Utifrån de förändringar som genomförts utifrån reviderade boendeplanen, som möjliggjort en utbyggnad av särskild boendeform enligt LSS och socialpsykiatri bedömer vi att vi i dagsläget har en balans utifrån utbud och efterfrågan. Under 2018 har tre nya boenden startat upp, Tegelbruksvägen, Idrottsgatan 5 samt Storegårdsvägen. Vi kan skönja en liten utmaning i den befintliga åldersstrukturen i våra boende inom omsorg om funktionshindrade idag. Vi har idag cirka 17 personer (22 st 2017) som är födda på 1940-talet eller äldre.

Under 2018 har omsorg om funktionshindrade, på samma sätt som inom vård, stöd och utredning samt vård och omsorg, fått verkställa beslut inom assistansen som har utmanat organisationen utifrån dess komplexitet i form av avancerad sjukvård, vilket i sin tur ställer höga krav på baspersonal och samarbete med hemsjukvård. Detta har medfört att baspersonalen behöver långa introduktionstider för att erhålla delegation kring den enskildes hjälpmedel, samt att insatsen personlig assistans till och från fått verkställas på korttidsboende inom vård, stöd och utredning. Detta område är en fortsatt utmaning kommande år. Avdelningen har infört arbetet med att införa digital tidsredovisning till Försäkringskassan vilket underlättat/effektiviserat hanteringen av exempelvis fakturor.

Verksamhetsområde Arbete, Sysselsättning och Integration (ASI) bildades formellt den 1 januari 2018 och omfattar kommunens uppdrag gällande arbetsmarknadsinsatser, daglig verksamhet (LSS) och flyktmottagande. En primär uppgift för verksamhetens ledningsgrupp har varit att samla verksamhetens dryga 100 medarbetare i en gemensam förståelsegrund för den nya organisationens syfte. Fokus har därför under 2018 varit att föra samman de tre enheterna; arbetsmarknadsenheten, daglig verksamhet och integrationsenheten, med varsitt specifika grunduppdrag och kultur, under ett och samma tak och skapa en gemensam organisationskultur, en "ASI-kultur". Detta har delvis skett genom att alla medarbetare inom inriktningen deltagit på gemensamma heldagar vid tre tillfällen under året. Vid dessa dagar har verksamheten i dialogform lagt grunden till en strategisk utvecklingsplan (SUP) för ASI:s verksamhet 2018-2023. En av den nya organisationens (ASI) grundprinciper är "En väg in", det vill säga att de ären-

den som rör arbete och/eller sysselsättning ska passera ett team av olika kompetenser som stöd av varandra kan hitta individuella vägar mot den reguljära arbetsmarknaden.

Regeringen beslutade i februari 2017 att ge Dua (delegationen för unga i arbete) ett utökat uppdrag att främja samverkan mellan berörda aktörer som har betydelse för nyanländas möjligheter att etablera sig i arbetslivet. Ett arbete har under 2018 pågått mellan arbetsförmedlingen, Individ-och familjeomsorgen, Kunskapsförbundet, arbetsmarknadsenheten och kommunens näringslivsutvecklare att implementera den överenskommelse om fördjupat samarbete för målgruppen nyanlända och utrikesfödda som är behov av samverkan mellan myndigheterna och övriga samverkansaktörer. Överenskommelsen gäller från mars 2018 och framåt.

Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) gjorde ett antal jämförelser mellan kommuner. I dessa hävdade Vänersborg sig väl med goda resultat.

Nedan följer socialförvaltningens övergripande verksamhetsberättelse för år 2018 med fokus på målavstämning, ekonomi, personal, verksamhet samt framtidsutsikter.

Målavstämning

Kommungemensamma mål och resultat

De kammungemensamma inriktningsmålen gällande områdena invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling samt medarbetare lyftes in i socialnämndens resurs och aktivitetsplan (RA-plan) för 2018. Beslutade inriktningsmål och förväntade resultat har implementerats inom de delar av verksamheten där de är aktuella. Genom detta har socialnämnden bidragit till förverkligandet av kommunens vision och målsättningar. Nedan följer en övergripande redovisning över måluppfyllelse 2018.

Socialnämndens mål och resultat

Följande redovisas socialnämndens förväntade resultat, där ovanstående kammungemensamma inriktningsmål ingår. Varje område är specificerat i ett antal inriktningsmål och förväntade resultat där fokus i förvaltningens verksamhetsberättelse är på de förväntade resultat som socialnämnden gett förvaltningen.

1. Område invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

Förväntade resultat:

- Kvalitén på nämndens verksamhet ska vara minst rikssnitt i nationella jämförelser
- Andel som når egen försörjning ökar

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Kvalitén på nämndens verksamhet ska vara minst rikssnitt i nationella jämförelser

 Uppnås

Förvaltningen har goda och mycket goda resultat i brukarundersökningar och öppna jämförelser som genomförts under 2018. Arbete pågår kontinuerligt inom förvaltningens olika verksamhetsinriktningar för att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet. Lex Sarah respektive Lex Maria-utredningar genomförs då missförhållanden uppmärksammas, samt att rutin gällande synpunkter och klagomål följs. När det gäller kvalitén i våra äldreboende, hemtjänst respektive hemsjukvård ligger vi över genomsnittet i flera delar. Utifrån analyser av resultatet kommer förvaltningen, i dessa delar, under 2019 fokusera på smärta, fallprevention och dokumentation. Inom IFO visar brukarundersökningar goda resultat i förhållande till andra kommuner i Sverige. Feedback-stativ har införts där personer som besökt IFO kan ge direkt feed-

back på hur upplevelsen av besöket varit. De brukarundersökningar som genomförts inom OoF visar också mycket goda resultat.

Andel som når egen försörjning ökar

■ Uppnås inte

Antal hushåll har under året ökat. Det glädjande är att antalet hushåll med långvarigt försörjningsstöd (10 månader eller längre) har minskat från 293 st 2017 till 281 st 2018. Verksamheten har under 2018, genom metodiskt arbete, avslutat 11 personer, varav åtta har gått till egen försörjning efter sammanlagt 80 år på försörjningsstöd. Dessa personer har kostat cirka 9 tkr/hushåll/månad vilket ger en besparing på cirka 840 tkr/år. Antalet unga hushåll som uppbär försörjningsstöd ligger på ungefär samma låga nivå som under 2017. Intern och extern samverkan sker med Arbetsförmedlingen (AF), Försäkringskassan (FK), AME, försörjningsstöd och sjukvården kontinuerligt, bl.a. via samordningsförbundet, Delegationen för unga & nyanlända till arbete (DUA). Via samordningsförbundet har på IFO:s initiativ bildats en arbetsgrupp i syfte att skapa en arbetsmodell i samverkan kring gruppen sjukskrivna utan rätt till sjukpenning. FK har dock meddelat att de inte kan medverka i arbetet p.g.a hög arbetsbelastning. Försörjningsstöd bevakar kontinuerligt omvärlden och arbetat metodiskt med "ständiga förbättringar". Man följer den nationella utvecklingen och statistik på olika sätt. Arbete pågår för införande av medborgartjänster. Första steget blir att införa vissa tjänster där brukare via e-legitimation kan logga in på "Min sida" och följa sitt ärende. Nästa steg blir därefter införande av e-ansökningar. IFO kommer också att ha fokus på barnrättsperspektiv och våld i nära relation kommande år.

Under året har samarbete mellan försörjningsstöd och AME intensifierats där personer som söker försörjningsstöd omgående möter konsulent i vägledningsteamet för kartläggning och bedömning av lämplig aktivitet/insats med syfte att hitta snabbaste vägen till självförsörjning. Verksamheterna har tillsammans formulerat mål, rutiner och former för arbetet. Utan det metodiska arbetet inom IFO och ASI som skett under året hade hushållen varit än fler.

2. Område Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

Förväntade resultat:

- Boendebehov för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende

Resultatavstämning

Boendebehov för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende

● Uppnås

Ett omfattande arbete har skett inom förvaltningen för att tillgodose boendeplatser på särskilt boende. Behov av plats tillgodoses inom 30 dagar. Snittet för perioden jan-nov är 25 dagar och 18 dagar gällande platser för personer med demenssjukdom. Inom omsorg om funktionshindrade (OoF) har ett boende öppnats upp inom socialpsykiatri och två boenden inom LSS under 2018. Det är en förhållandevis hög åldersstruktur på några av boendena inom LSS. I den differentierade målgrupp som OoF möter ser förvaltningen att yngre personer med neuropsykiatriska funktionshinder och med missbruksproblematik ökar, vilket medför planering för kompetensutveckling av vår personal. Utifrån förändringarna i boendepåsen gällande särskilt boendeplatser för målgrupperna ser förvaltningen nu att målet tillgodoses.

3. Område ekonomi

Inriktningsmål

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

Förväntade resultat:

- God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal

Resultatavstämning

God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal

■ Uppnås inte

Förvaltningen når för 2018 inte en budget i balans. God ekonomisk hushållning genomsyrar allt arbete inom förvaltningen. Vi arbetar inom alla led med att genomföra insatser, så långt det är möjligt, på hemmaplan. Varje chef har regelbundna uppföljningar med ekonom varje månad. Vi inför en ny budgetprognosmetod (JOTIB) i syfte att stärka chefer i deras månadsvisa prognos och analysarbete. Ett stort fokus i förvaltningen är att sänka sjukfrånvaro och öka hälsan på arbetsplatsen. Vi förbereder och arbetar för att fullt ut införa hel/del - heltid som norm, och ta hand om övertaligheten som uppstår inom ram. På grund av ökade volymer i form av ärenden och nivåer på behov som inte ryms inom budgetram, men har lagstöd för insatsen, gör förvaltningen ett underskott för 2018 när det gäller placeringar av barn och unga inom IFO, försörjningsstöd, externa placeringar vuxna och barn/unga inom LSS samt vuxna inom socialpsykiatri, hemtjänst och personlig assistans. Antalet inledda barnavårdsutredning har ökat med 18 procent fram till november jämfört med 2017. Antalet familjehem har ökat med 23 procent jämfört med 2017. Antalet brukare inom hemtjänsten har ökat med 11 procent. Förvaltningen har genomfört flertalet åtgärder för att minska underskottet.

4. Område Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntat resultat:

- Sänka sjukfrånvaron till max 8,0 procent per år och avdelning
- Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

Resultatavstämning

Sänka sjukfrånvaron till max 8,0 procent per år och avdelning

■ Uppnås inte

Förvaltningen som helhet når inte måloppfyllelse då sjukfrånvaron jan-nov uppgår till 9.73 procent. Av detta är 2,79 procent korttidsfrånvaro (1-14 dgr) och 6,94 procent frånvaro överstigande 15 dagar. Förutsättningarna för de olika verksamhetsinriktningarna ser olika ut då administration, VSU och ASI har en lägre sjukfrånvaro än OoF, VoO och IFO. Förvaltningen arbetar intensivt med frågan om att stärka hälsan på arbetsplatserna, möjliggöra för medarbetare att återgå till arbete, följa de reviderade sjukskrivningsrutinerna och arbeta aktivt med årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Projekt att minska korttidsfrånvaron inleddes aktivt under sommaren då personalspecialisterna blev fulltaliga. Projektet är en del i ett effektiviseringspaket som socialnämnden beslutat om. Målet är att under 2019 minska korttidsfrånvaron med 1,0 procentenhet. Enhetscheferna följer upp sjukfrånvaron bland personal, tar fram aktiviteter och arbetar med de rehabärenden som finns i nära samarbete med personalspecialist. För perioden januari-november var sjukfrånvaron i snitt

Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

● Uppnås

Flertalet aktiviteter pågår inom de olika verksamhetsinriktningarna inom förvaltningen i syfte att stärka det hållbara arbetslivet, exempelvis översyn gällande schemaförläggning, samtal vid APT-möten om hälsa och medarbetarskap på arbetsplatsen, olika metoder för att skatta arbetsbelastning och mående. Översyn har genomförts gällande antal medarbetare/ chef och förstärkning av antalet chefer har skett

inom alla verksamhetsinriktningar. Varje verksamhet har tagit fram handlingsplaner utifrån den personalenkät som genomfördes under hösten 2017. Personalenkäten för förvaltningen visar att medarbetare överlag inom förvaltningen upplever sig ha en god arbetsmiljö. De olika uppföljande enkäter som genomförts inom verksamhetsinriktningar visar på en positiv utveckling. 2018 var ett förändringens år inom förvaltningen genom att flertalet organisatoriska förändringar genomförts.

Ekonomi

Analys av årets ekonomiska resultat, förvaltningsövergripande

Resultaträkning, mkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Budgetdiff. 2018
Statsbidrag	203,2	179,1	140,2	8,3
Övriga intäkter	241,4	246,8	262,4	11,2
Summa intäkter	444,6	425,9	402,6	19,5
Personalkostnader	832,8	896,4	910,7	27,2
Omkostnader	482,2	459,6	502,5	-71,3
Avskrivning/internränta	3,9	4,2	4,9	-0,6
Summa kostnader	1 318,9	1 360,2	1 418,1	-44,7
Nettokostnader	874,3	934,3	1 015,5	-25,2
Nettobudget	873,5	920,0	990,3	
Årets resultat	-0,8	-14,3	-25,2	-25,2

Årets resultat visade underskott med 25,2 mkr, detta motsvarar 2,5 % av nettobudgeten. Intäkterna minskade totalt med 5,5 %. Statsbidrag och då främst ersättningar från Migrationsverket minskade med 21,7 % och övriga intäkter ökade med 6,3 %. Personalkostnaderna ökade med 1,6 %. Omkostnaderna med 9,3 %, detta förklaras främst av ökade kostnader för placeringar och köpta platser inom IFO och OoF samt lokalkostnader för främst nya boenden inom OoF som startat upp. I resultaträkningen ingick interna poster. Främst de interna vikariepoolerna och hemtjänstens utförda tid påverkade detta och gav överskott på intäktssidan respektive underskott på kostnadssidan. Nettokostnadsökningen var 8,3 %.

Resultat per Anslagsbindningsnivå, mkr	2016	2017	2018
Nämnd och administration	10,3	5,3	2,2
Äldreomsorg	-11,1	-1,3	-13,7
Individ och familjeomsorg	19,5	-9,4	-2,1
Omsorg om funktionshindrade	-20,2	-10,3	-12,5
Arbete, sysselsättning och integration	0,7	1,4	0,9
Årets resultat	-0,8	-14,3	-25,2

Årets resultat och kommentarer per anslagsbindningsnivå kommer nedan under de olika verksamhetsområdena.

Nämnd och administration

Nettokostnad, tkr	2016	2017	2018	Budgetdiff. 2018
Socialnämnd	1 637	1 756	1 497	83
Gemensam administration	25 180	22 542	24 543	1 271
Färdtjänst	6 746	7 318	7 514	-374
Sysselsättningsåtgärder	1 640	904	362	1 092
Försörjningsstöd	128	41	79	105
Netto	35 331	32 561	33 995	2 177

Verksamheten redovisade överskott på 2 177 tkr (5 361 tkr 2017), resultatförsämringen beror på förfogandemedel i budget 2017 som inför 2018 till del fördelades ut till verksamheterna.

Socialnämnden redovisade överskott på 83 tkr (-221 tkr 2017), detta beror på en vakant plats i presidiet under inledningen av året.

Gemensam administration redovisade överskott på 1 271 tkr (5 076 tkr 2017). Överskott redovisas på förfogandemedel 1 000 tkr, semesterlöneskuld 300 tkr samt 100 tkr personalkostnader för systemförvaltare där enheten först under våren var i full drift. IT-kostnader redovisade underskott

på 450 tkr vilket beror på fler användare än tidigare samt tillkommande programvaror.

Färdtjänst redovisade underskott på 374 tkr (-178 tkr 2017). Underskottet och resultatförsämringen förklaras främst av att restyperna färdtjänst utan egenavgift och färdtjänst special utan egenavgift ökade under 2018, i övrigt är de olika restyperna i stort sett oförändrade.

Sysselsättningsåtgärder redovisade överskott på 1 092 tkr (+541 tkr 2017) kopplat till lägre kostnader för Rehab och färre träffade överenskommelser.

Försörjningsstöd redovisade överskott på 105 tkr (+143 tkr 2017).

Äldreomsorg

Nettokostnad, tkr	2016	2017	2018	Budgetdiff. 2018
Gemensamt vård och omsorg	11 265	15 052	26 758	-5 655
Särskilt boende	221 653	246 518	247 616	22 672
Stöd i boendet	177 255	213 070	237 649	-29 523
Utskrivningsklara	2 083	3 010	2 632	-1 232
Förebyggande verksamhet	3 296	3 230	3 669	121
Entreprenad	44 014	9 379	-	-
Netto	459 566	490 259	518 324	-13 617

Verksamheten redovisade underskott med 13 617 tkr (-1 303 tkr 2017). Resultatförsämringen beror på ökade underskott inom hemtjänst och hemsjukvård samt att gemensamt vård och omsorg redovisade underskott.

Gemensamt vård och omsorg redovisade ett underskott på 5 655 tkr (+2 954 tkr 2017). Underskottet återfinns huvudsakligen inom bemanningsenheten där ett nytt administrativt arbetssätt har införts under hösten. Lönekostnaderna debiteras numera de användande enheterna direkt via lönesystemet vilket medfört att sommarens semesterkostnader inte har kunnat inhämtas på det sätt som skett tidigare år. Ofinansierade tjänster inom avgiftshandläggningen och administration samt utbetalt avgångsvederlag bidrar också till underskottet.

Särskilt boende visade överskott med 22 672 tkr (10 500 tkr 2017). Överskottet beror i sin helhet på vilande budget för nedlagda servicehus 2017 samt överskott för nedlagda servicehus under 2018. Totalt överskott för nedlagda servicehus under 2017 samt 2018 uppgår till 34 394 tkr. Detta överskott reducerades sedan av återställningskostnader på 7 000 tkr till ABVB för servicehusens lokaler samt för ett ärende med avancerade vårdinsatser.

Stöd i boendet redovisade ett underskott på 29 523 tkr (-13 460 tkr 2017). Merparten av underskottet har uppstått inom hemtjänsten med 23 869 tkr (-12 711 tkr 2017) och är främst ett resultat av ökat antal vårdtagare. Mellan 2017 och 2018 har snittantalet på antal vårdtagare ökat med 11 procent. Hemsjukvården redovisade ett underskott på 3 309 (+571 tkr 2017) tkr beroende på ett antal ärenden med avancerade vårdinsatser. Nattpatrullernas verksamhet överskred budget med 2 017 tkr (-1 266 tkr 2017). Ökade vårdbehov har medfört ökade personalkostnader samtidigt som svårigheter att rekrytera personal har lett till behov av köp via bemanningsföretag. Biståndsbedömd dagverksamhet redovisade underskott på 532 tkr (-166 tkr 2017) vilket är en följd av en stor ökning av behov av denna verksamhet. Kortidsverksamheten visade underskott med 432 tkr (-384 tkr 2017). Vårdbehovet har ökat vilket medfört ökade kostnader för personal.

Utskrivningsklara överskred budget med 1 232 tkr (-1 321 tkr 2017). Underskottet har till stor del uppstått under december månad då antal betaldagar uppgick till 114 stycken och då till den nya högre taxan, 7 800 kr per dygn. Orsaken var behov av vård inom korttids- eller särskilt boende där det uppstått köer. Utskrivningsklara som går från sjukhus till sin ordinära bostad har under året genererat få betaldagar.

Förebyggande verksamhet har lämnat ett överskott på 121 tkr (+357 tkr 2017). Överskottet är fördelat mellan personal- och materialkostnader.

Entreprenad Verksamheten, som bedrevs i Brålanda, upphörde 1 februari 2017.

Individ och familjeomsorg

Nettokostnad, tkr	2016	2017	2018	Budgetdiff. 2018
Gem individ och familjeomsorg	10 675	10 618	10 337	30 428
Barn och ungdomsvård	59 118	64 717	88 030	-35 939
Familjerätt	2 647	2 815	2 952	126
Vuxenvård	18 321	21 674	18 426	2 401
Ekonomiskt bistånd	38 056	40 787	43 343	1 028
Övrig verksamhet	1 718	1 634	1 841	13
Flyktningmottagande	-11 551	2 183	167	-167
Netto	118 984	144 428	165 096	- 2 110

Verksamheten visade underskott på 2 110 tkr (-9 378 tkr 2017). Resultatet ger ingen rättvisande bild av verksamheten då socialnämnden erhåll ett tillfälligt budgetanslag på 27 000 tkr samt att balanserade medel sedan tidigare år från migrationsverket bokförts som intäkt för att täcka underskott inom ekonomiskt bistånd.

Gemensamt individ och familjeomsorg redovisade överskott på 30 428 tkr (+3 075 tkr 2017) vilket beror på ett tillfälligt budgettillskott på 27 000 tkr för att täcka kostnader för placering av barn och unga. Övrigt överskott var bidrag och ersättningar från migrationsverket avseende tidigare år samt socialstyrelsen.

Barn och ungdomsvård överskred budget med 35 939 tkr (-13 895 tkr 2017). De två största delarna är placering av barn och ungdomar i HVB som för året visade underskott på 17 703 tkr (-10 761 tkr 2017) samt placering av barn och ungdomar i familjehem som redovisade underskott på -13 887 tkr (-3 163 tkr 2017). Övrigt underskott beror på kostnader för konsulter då det varit svårt att rekrytera personal inom familjestöd samt ökade kostnader för särskilt förordnande vårdnadshavare.

Underskottet för barn och ungdomar placerade i HVB beror på att antalet från 2017 ökade med åtta stycken i genomsnitt vilket motsvarar en procentuell ökning med 28 procent. Antalet vård dagar har motsvarande ökning med 18 procent. För barn och ungdomar placerade i familjehem har kostnaden per dygn jämfört med 2017 ökat med 127 procent. Detta beror på att antalet placeringar i genomsnitt under åren har ökat med att antalet dygn har minskat, detta till följd av att ensamkommande ungdomarna varit färre till antalet men genererat fler antal dygn tidigare år samt att det under året varit många korta placeringar.

Vuxenvården redovisar överskott för året på 2 401 tkr (-1 472 tkr 2017). Detta till följd av minskade placeringar externt som istället fått plats på kommunens egna missbruksboende som under året utökats med två platser. Även personalkostnader bidrar till överskottet.

Ekonomiskt bistånd genererade överskott på 1 028 tkr (+2 948 tkr 2017). Överskottet beror i sin helhet på personalkostnader. Utbetalt försörjningsstöd har ökat med 5 226 tkr mellan 2017 och 2018 och gav ett egentligt underskott på året med 3 665 tkr. Under året har det genomsnittliga utbetalningarna ökat med ca 1 tkr per hushåll och månad vilket är orsaken till underskottet. Detta har reglerats med tidigare års schablonersättning från Migrationsverket och påverkade därför inte resultatet.

Omsorg om funktionshindrade

Nettokostnad, tkr	2016	2017	2018	Budgetdiff. 2018
Gem OoF	11 178	11 472	14 603	482
Insatser enligt LSS	175 808	182 925	163 755	-9 054
Socialpsykiatri (SoL)	29 139	34 821	39 315	-5 382
Utskrivningsklara	313	-	-	-
Personlig assistans SFB (FK)	23 818	19 811	20 172	1 486
Netto	240 256	249 029	237 845	-12 468

Verksamheten redovisade underskott på 12 468 tkr (-10 307 tkr 2017). Resultatförsämringen beror på ökade kostnader för personlig assistans LSS samt köpta platser.

Gemensam omsorg om funktionshindrade redovisade överskott på 482 tkr (+1 577 tkr 2017). Detta främst kopplat till vakanser samt hyresbudget till förfogande. Bemanningenheten redovisade underskott som främst beror på lägre intäkter än budgeterat.

Insatser enligt LSS redovisade underskott på 9 054 tkr (-7 043 tkr 2017). Resultatförsämringen förklaras främst av ökade kostnader för köpta platser och ökade kostnader för personlig assistans LSS. Underskott redovisas för köpta platser med sammanlagt 11 800 tkr (-7 100 tkr 2017) fördelat på 8 400 tkr ungdomar samt 3 400 tkr vuxna LSS. Köp av plats för ungdomar är svårt att påverka då ungdomarna väljer att studera på annan ort och OoF bekostar stöd i boendet, vid årsskiftet studerade 12 ungdomar på annan ort. Platsköp för vuxna beror på att lämpliga boendelösningar saknas i Vänersborg. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att finna lämpliga boendeformer i Vänersborg och på så sätt sänka kostnaderna och även tillgodose närhetsprincipen. Under senare delen av 2019 är planen att ta hem en av personerna som det idag köps plats för. Personlig assistans LSS redovisade underskott på 4 802 tkr (-2 900 tkr 2017), underskottet ligger på de beslut som valt privata utförare där antalet beslut inte ökat men antalet utförda timmar ökat markant. Boende LSS i egen regi redovisade överskott på 5 849 tkr (+2 200 tkr 2017) beroende på helårsbudget för nya Tegelbruksvägen samt halvårsbudget för Idrottsgatans LSS boende ej fullt ut förbrukades då båda boendena öppnade under senare delen av året. Korttidsvistelse och korttidstillsyn för barn och ungdomar redovisade överskott på 2 289 tkr (+855 tkr 2017). Detta förklaras av att det utförts färre dygn på korttidsvistelse samt att det är färre barn med beslut om korttidstillsyn.

Socialpsykiatri (SoL) redovisade underskott på 5 382 tkr (-5 327 tkr 2017). Underskottet förklaras av köpta platser som överskrider budget med 2 317 tkr (-3 830 tkr 2017). Anledningen till platsköpen är att lämpliga boenden och boendeformer saknas i Vänersborg. Genom uppstarten av Niklasbergsvägen 9 och Regementsgatan år 2017 samt uppstarten av Storegårdsvägen år 2018 har det möjliggjorts att erbjuda flera av dessa personer boende i Vänersborg vilket har sänkt kostnaderna för platsköp. Boende i egen regi redovisade underskott på 3 787 tkr (-2 250 tkr 2017) beroende på ovan nämnda uppstart av Storegårdsvägens psykiatriboende som helt saknade budget. Boendestödet redovisade överskott på 771 tkr (+1 026 tkr 2017) beroende på vakanthållna tjänster. Övriga verksamheter inom socialpsykiatriin bedrev verksamhet inom budget.

Personlig assistans SFB (FK) visade överskott på 1 486 tkr (+486 tkr 2017). Förklaringen till detta är ersättningen till Försäkringskassan minskat beroende på färre ärenden samt överskott på personalkostnader då några ärenden avslutats under året som var personalintensiva.

Arbete, sysselsättning och integration

Nettokostnad, tkr	2016	2017	2018	Budgetdiff. 2018
Gemensamt AMA	8 902	8 821	9 471	631
Uppdrag AMA	11 067	9 199	11 638	1 547
EU-projekt AMA	143	-	-	-
Daglig verksamhet LSS	-	-	37 582	-1 321
Flykting	-	-	1 542	0
Netto	20 112	18 020	60 233	857

Verksamheten redovisade ett överskott på 857 tkr (+1 373 tkr 2017). Resultatförsämringen beror på att daglig verksamhet tillkommit som redovisar underskott.

Gemensamt AME redovisade ett överskott på 631 tkr (+842 tkr 2017) vilket huvudsakligen är en följs av vakanta tjänster.

Uppdrag AME visade ett överskott på 1 547 (+531 tkr 2017). Etableringsersättningen har genererat högre intäkter än budgeterat, 595 tkr och anställningarna inom Yrkesklivet har gett ett överskott på 905 tkr på grund av få anställda inom aktiviteten.

Daglig verksamhet LSS har överskridit budget med 1 321 (+21 tkr) vilket beror på högre verksamhetskostnader än budgeterat. Merparten av överskridandet härrör från hyror som visar underskott på 825 tkr, vilket är en följd av ombyggnader på Vänerparken samt dubbla hyror på grund av problem med lokalerna på Onsjö.

Flyktingverksamhetens kostnader regleras mot schablonintäkterna för flykting vilka återfinns på ett balanskonto. Därmed redovisar verksamheten ett nollresultat.

Investeringar inom förvaltningen

2018, tkr	Budget	Årets resultat	Budget-Differens
Nämnd och administration	500	44	456
Äldreomsorg	4 500	2 996	1 504
Individ- och familjeomsorg	500	329	171
Omsorg om funktionshindrade	500	901	-401
Arbete sysselsättning och integration	300	96	204
Summa	6 300	4 366	1 934

Total investeringsbudget för 2018 var 6 300 tkr. Budgetöverskridande inom omsorg om funktionshindrade beror på dom nyöppnade boendena Storegårdsvägen, Tegelbruksvägen och Idrottsgatan. Övriga verksamheter har hållit sig inom budget. Inköp inom dessa verksamhet rör åter- och reinvesteringar i hjälpmedel, grundutrustning samt inventarier.

Personal - personalekonomisk redovisning**Förvaltningens personal**

Förvaltningen hade 1 800 personer anställda 1 november 2018 (tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön), vilket är en ökning med 3 personer jämfört med 2017. Under 2018 har de personer som arbetade inom ensamkommande barn och som blev uppsagda p.g.a. arbetsbrist slutat. Ökningen av anställningar kan dock ses inom vård- och omsorg (VoO) och omsorg om funktionshindrade (OoF). Under 2018 arbetade de som går på timlön 357096 timmar (180 årsarbetare) 48 procent av dessa timmar utfördes under månaderna juni – augusti. Medellönen i förvaltningen är 27 828 kronor och kvinnornas medellön är 957 kr högre än männens.

Under 2018 konverterades 28 tidsbegränsade anställningar till tillsvidareanställningar enligt Lagen om anställningsskydd (LAS), jämfört med 33 anställningar år 2017. 20 stycken har skett inom VoO. Förvaltningen har utöver detta även personal anställda på andra avtal bl.a. BEA (bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser) och PAN (Lön och anställningsvillkor för personlig assistent och anhörigvårdare) samt intermittert anställda.

Personalförsörjning

Samtliga verksamheter inom förvaltningen ser den framtida personalförsörjningen som en utmaning. Trenden med konkurrensen om arbetskraft har varit tydlig under 2018. Framförallt ses svårigheter att rekrytera nya medarbetare till yrkesgrupper som socialsekreterare, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, verksamhetsledare och sjuksköterskor. Det var också svårare att rekrytera personer med önskad utbildningsbakgrund till vissa yrkeskategorier exempelvis undersköterskor och stödassistenter. Socialpsykiatrin brukar dock ha ett bra underlag av sökande till sina tjänster. Förvaltningen ser även utmaningar framöver av att ungdomar med samsjuklighet ökar och kompetenshöjning behövs inom detta område.

Inom VSU finns det åtgärder gällande personalförsörjningen. Bland annat har arbetsgivaren har format attraktiva scheman och sänkt arbetstidsmåten för sjuksköterskorna. Inom kommunrehab pågår ett projekt på tre år med förtroendetid för att sänka omsättningen och öka hållbarheten, vilket har varit väldigt uppskattat.

VSU och VoO har under året implementerat arbetet med "Smart bemanning".

Det lokala vård- och omsorgscollege Fyrbodals Öst har under 2018 certifierats. Detta innebär en kvalitetssäkring för vård- och omsorgsutbildningen samt Barn- och fritid med social inriktning för de kommuner och utbildningsanordnare som i samverkan ingår i lokalt collage, Fyrbodals Öst. Målet är att öka antalet sökande till utbildningar och tjänster samt öka kvalitén på utbildningarna.

Fyrbodalskommunerna är med i FOU-rum där ett arbete pågår med att strategiskt inventera kompetens inom omsorgerna för funktionsnedsatta.

De uppdragsutbildningar som påbörjats i samarbete med Kunskapsförbundet och Trollhättans

Stad är en del i arbetet med personalförsörjningen och målet med att få utbildade medarbetare till våra verksamheter. Ytterligare en utbildning kommer att påbörjas i februari 2019 och då även i samarbete med psykiatrien inom Västra Götalandsregionen.

För att öka attraktiviteten för hemtjänsten och yrket som undersköterska samt för att få en effektivare resursanvändning utförs tvätt och inköp av privat aktör sedan 2018.

Inom IFO är utmaningen inom verksamheten att rekrytera och behålla erfaren personal. Verksamheten arbetar även med "kropp och själ" där personalen har möjlighet till återhämtning och reflektion en timma per vecka, exempelvis genom promenader. Under 2018 har arbetet med en kompetensförsörjningsplan fortsatt.

Med anledning av det ökade antalet ensamkommande barn under 2015 krävdes en omfattande rekryteringsinsats till denna verksamhet. Under 2017 minskade behovet och neddragningar påbörjades under hösten 2017 och av de som blev uppsagda på grund av arbetsbrist slutade flertalet under 2018.

Förvaltningen hade under 2018 omkring 200 annonseringstillfällen, vilket är ungefär lika många som under år 2017. Det har under 2018 inte varit någon annonsering i pappersmedia utan enbart i sociala medier och arbetsförmedlingens hemsida.

Under 2018 slutade 220 tillsvidareanställda i förvaltningen sin anställning i kommunen, vilket är en ökning jämfört med 2017. Av dessa slutade 15 personer som blivit uppsagda pga. arbetsbrist, 35 gick i pension vilket är en ökning med 11 personer 2017, en person fick varaktig sjukersättning och nio slutade genom särskild överenskommelse om avslutad anställning.

Sysselsättningsgrad

Vid mätillfället 1 november 2018 hade 85 % av de tillsvidareanställda en heltidstjänst, jämfört med 81 procent år 2017. Anledningen till ökningen är framförallt att de som arbetar i Brålanda nu kommit in i hel/del, vilket inte var fallet vid motsvarande mätillfälle 2017. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för kvinnor var 96 procent och den genomsnittliga sysselsättningsgraden för män var 97 procent. Totalt var den genomsnittliga sysselsättningsgraden inom socialförvaltningen 97 procent, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år.

Hälsa och sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron, beräknad i procent av tillgänglig arbetstid, var 9,9 procent år 2018 vilket är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med 2017. Under 2018 har förvaltningen arbetat aktivt med att sänka sjukfrånvaron och mycket fokus har varit på den korta sjukfrånvaron. En åtgärd är bland annat att under en projekttid låta en av personalspecialisterna enbart fokuserat sitt arbete kring den korta sjukfrånvaron. Verksamheterna upplevde en stor ökning gällande den korta sjukfrånvaron under början av 2018 som hade sin orsak i influensa och förkylningar, denna var påfrestande för många verksamheter. Den korta sjukfrånvaron upp till 14 dagar var totalt sett marginellt högre (0,16 procentenheter) än 2017. Däremot så var ökningen av den korta sjukfrånvaron (1-14 dagar) under januari till mars ca 5 000 timmar mer under 2018 jämfört med 2017.

Förvaltningens chefer följer upp sina enheters sjukfrånvaro varje månad och personalronderna har också haft fokus på både rehabiliteringsprocess samt finna personer i riskzon, så att man kan förebygga framtida sjukskrivningar. I personalronderna framkom det att den korta sjukfrånvaron framförallt orsakades av infektioner. Den vanligaste orsaken kring den långa sjukfrånvaron inom förvaltningen är psykisk ohälsa. Uppgifter kring sjukfrånvaron, anmälda arbetsskador, rapporterade tillbud samt hur förvaltningen använder företagshälsovårdens tjänster rapporteras kontinuerligt i respektive verksamhets samverkansforum.

Det förebyggande hälsoarbetet fortsatte under 2018 genom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Personal fick också möjlighet att till reducerat pris genom förmånsportalen Värdefyllt delta i friskvårdsaktiviteter.

Förvaltningen har under 2018 använt 82 procent av sin budget avseende företagshälsovård inom Avonova, motsvarande siffra 2017 var 147 procent. Samtalsstöd och handledning i grupp står för den största andelen av köpta tjänster. Jämfört med föregående år är kostnaden för samtalsstöd dock minskat med ca 134 tkr och kostnaden för handledning i grupp också minskat med 161

tkr. Samtalsstöd är dock fortfarande den största posten.

Personalronder

Förvaltningen har under 2018 haft som fokusområde att minska sjukfrånvaron. Ett led i detta arbete har bland annat personalronderna med chef och personalspecialist varit, vilka genomfördes under höst/vinter. Personalronderna fokuserade framförallt på personalens hälsa, nära ledarskap och rutiner vid sjukfrånvaro. Andra områden som berördes var bland annat övertid/mertid samt genomgång av semester samt kunskapsinventering inom vissa områden. Det har också under 2018 varit mer fokus på uppföljning av sjukfrånvarostatistik på verksamhets- och enhetsnivå inom förvaltningen

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under 2018 framarbetades i förvaltningen en gemensam checklista gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet så att alla chefer arbetar på samma sätt samt för att underlätta arbetet och få en systematik i detta.

Arbetsskador och tillbud

Under 2018 minskade antalet anmälda arbetsskador (olycksfall och arbetssjukdom) med 41 stycken. 2018 anmäldes 183 och föregående år anmäldes 224. Av dessa arbetsskador anmäldes, 82 inom VoO, 14 inom VSU, 56 inom OoF, 2 inom IFO, 28 inom arbete, sysselsättning och integration (ASI) samt en (1) inom administrationen. Den största minskningen i anmälningar ses inom OoF.

De anmälda arbetsskadorna minskade även inom vård och omsorg. De flesta händelserna skedde hos brukare i enskilt hem vid arbete med personlig omvårdnad. Inom OoF handlar de anmälda arbetsskadorna om utåtagerande och oroliga personer ofta i samband med olika aktiviteter. Inom VSU och ASI har anmälningarna ökat i jämförelse med föregående år. De flesta arbetsskadorna sker vid förflyttning i tjänsten, där anmälningarna främst handlar om snubbel- och halkolyckor. Även inom IFO minskade arbetsskadorna, minskningen handlar om minskade anmälningar kring arbetssjukdom.

Anmälda tillbud ökade totalt sett under 2018 jämfört med 2017. Totalt anmäldes 411 tillbud, vilket innebär en total ökning med 22. Inom VoO skedde den största ökningen, det anmäldes 126 fler tillbud under 2018 jämfört med 2017, 255 tillbud anmäldes inom VoO under 2018. OoF stod för den största minskningen, det anmäldes 73 färre tillbud jämfört med föregående år. VSU rapporterade 21, IFO minskade antalet rapporterade tillbud från 28 till 18. Även ASI minskade från 35 till 15.

Den övervägande delen av anmälda tillbud inom VoO samt OoF handlade om arbete hos brukare i särskilt boende och/eller i enskilt hem. Tillbudet skedde främst i samband med olika aktiviteter eller personlig omvårdnad, där framför allt psykisk överbelastning och hotfulla situationer angavs. Övriga rapporterade tillbud var bl.a. händelser i samband med lyft- och förflyttningar samt halk- och fallsituationer. Inom IFO är de anmälda tillbudet framförallt till situationer med hotfulla och aggressiva klienter eller boenden.

Totalt sett har antal anmälningar (riskobservationer, tillbud, olycksfall, arbetssjukdom) ökat något under 2018. VoO och VSU har ökat sina anmälningar, däremot har övriga verksamheter minskat i antal anmälningar. Alla verksamheter ökar dock i anmälda riskobservationer, vilket till viss del kan förklara den minskade antalet anmälda tillbud, inom framförallt OoF.

Anmälningarna har gjorts i KIA (Kommunernas Informationssystem om Arbetsmiljön) som är ett webbaserat system som ger stöd i det systematiska arbetsmiljö- och förbättringsarbetet. Många anmälningar är inte hanterade av cheferna. Under hösten har därför personalspecialisterna anordnat öppet hus, där cheferna erbjudits stöd och hjälp för kunna att hantera anmälda ärenden.

Övertid och mertid

Förvaltningen sammanställer månadsvis statistik av övertid och mertid. Under 2018 ökade antalet övertidstimmar med 1 794 till 17 252 timmar. Däremot minskade övertiden föregående år. Mertiden minskade med 4 370 timmar jämfört med 2017 till 27 480. Ett flertal medarbetare inom förvaltningen arbetar under sin studieledighet och föräldraledighet och får då mertid för denna arbetstid. Utöver detta så kommer den mesta mer- och övertiden från att svårigheter med att få vikarier på akuta vakanser samt att medarbetare som går på utbildningar, medarbetarsamtal och APT (arbetsplatsträff) får mertid för detta om det inte är schemalagt.

Kompetensutveckling

Under hösten 2017 påbörjades en uppdragsutbildning gällande omvårdnadsutbildning i samarbete med Trollhättans Stad. Vänersborgs kommun hade där möjlighet att få med 15 personer som arbetade 50 procent och gick i skolan 50 procent och utbildningen var färdig i december 2018. Utbildningen finansierades med statliga medel och riktades till personal utan utbildning och tillsvidaretjänster. Förvaltningen har valt ut duktiga vikarier som har uppfyller de krav som ställs på förkunskaper för att vara behörig till utbildningen. Under hösten 2018 startade ytterligare en grupp som kommer att vara färdig december 2019.

Vård och Omsorg (VoO)

VoO har inte haft någon större utbildningsinsats under året. Det har förekommit repetitionsutbildningar i dokumentationssystemet Lifecare under senhösten, i olika omfattning inom verksamheterna. De så kallade priopengarna har resulterat i flera föreläsningar. I december gick närmare 300 medarbetare på föreläsning med Bo Hejlskov, som tog upp hantering av problemskapande beteende. Verksamhetens två stödpedagoger har haft utbildningsinsatser i värdegrunden under året, med i första hand ombuden för värdegrundsarbetet. I övrigt har det under året förekommit kontinuerliga utbildningsinsatser i verksamhetssystemen TES (ett program för att registrera och planera hemtjänstens insatser) och IBIC (individens behov i centrum), inom ergonomi, optimal planering i hemtjänsten, lyftutbildning, brandutbildning, läkemedelsutbildningar samt att det förekommit kontinuerliga nätverksträffar inom de olika områdena. VoO planerar att fastställa en kompetensutvecklingsplan för verksamheten under våren 2019, som i så fall ska gälla för åren 2019 och 2020.

Vård, stöd och utredning (VSU)

VSU har en kompetensutvecklingsplan som respektive enhet följer med årliga återkommande utbildningar för olika professionsområden samt nätverksträffar för ombudsroller. Utöver kompetensutvecklingsplanen har samtliga sjuksköterskor i hemsjukvården gått en sårvårdsutbildning. De enheter som använder sig av bemanningsenheten har gått utbildning i vikariehanteringen i Heroma.

Cirka 70 medarbetare fördelat på alla enheter i VSU har gått en halvdags föreläsning med Bo Hejlskov i lågaffektivt bemötande. Medarbetare som arbetar med myndighetsutövning har gått en heldagsutbildning i nya förvaltningslagen.

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Inom IFO genomfördes ett antal utbildningar enligt fastställd plan för kunskapsutveckling inom verksamheten. Krav på kompetens- och evidensbaserad verksamhet ökar, vilket innebär ett behov av fortbildning och metodutveckling. I missbruksarbetet bedrivs ett evidensbaserat arbete från screening via kartläggning/utredning till insats.

I arbetet med barn och unga används utredningsdokumentet BBIC (Barns behov i centrum). Vid insatser till barn och familjer på hemmaplan används evidensbaserade metoder när det gäller familjestödsprogram t ex Komet. De utbildningar som genomfördes inom området för generell kunskapsutveckling var Hot och våld i arbetsmiljön, och dokumentation i Procapita. Vidare genomfördes ett antal utbildningar för riktad kunskapsutveckling exempelvis Barns Behov i Centrum (BBIC), föräldrastödsprogram, samtalsmetodik – Motiverande intervju, återfallsprevention, CRA – Community Reinforcement Approach, samt grundläggande IT-kunskap. En utbildningsdag genomfördes med Bo Hejlskov kring bemötande av personer med problemskapande beteende i samverkan med bland annat OoF samt barn- och utbildningsförvaltningen. Alla medarbetare har också deltagit i utbildning kring nya förvaltningslagen.

Omsorg om funktionshindrade (OoF)

Under 2018 har en kompetensutvecklingsplan gällande strategier för 2018-2021 omfattat nätverksträffar, ombudsträffar, föreläsning samt samordnad kvalitetsplattform. I denna plattform har metodstöd, lagstiftning och värdegrund ingått. Vi använder befintliga medarbetare som leder denna satsning i verksamheterna. Det finns nätverksträffar för verksamhetsledare, verksamhetspedagoger, gruppleddare och stödpedagoger vars syfte är att höja kunskap, reflektera och vara ett stöd till varandra.

Fortsatta utbildningar har genomförts gällande dokumentation samt kunskaper gällande verksamhetssystemet Lifecare. Under hösten genomfördes storföreläsning med Bo Hejlskov. Föreläsningen har spridits ner i organisationen så att alla medarbetare har tagit del av den och reflekterat över innehållet. Föreläsningsserie kring fördjupade kunskaper runt lågaffektivt bemötande är påbörjat enligt en prioriteringslista. Samverkansdagar har även genomförts tillsammans med IFO, VSU och OoF där vissa verksamheter varit inbjudna. Det har även genomförts utbildningar i välfärdsteknik för alla medarbetare för att kunna

stödja personerna att bli självständiga och delaktiga framförallt genom appar. Målet är att det ska finnas minst två medarbetare på varje enhet som genomfört handledarutbildning.

Arbete, Sysselsättning, Integration (ASI)

ASI har genomfört utbildningar utifrån en fastställd kompetensutvecklingsplan för ASI för perioden 2018-2020. Vägledningsteamet inom AME fick under 2018 en betydande kompetensutveckling i Supported Employment, vägledning och arbetsmarknadscoachning. Även medarbetare från Ung Resurs, Fisketorget och Daglig verksamhet fick utbildning i metoden Supported Employment (SE). Syftet med utbildningsinsatsen var att sprida en metod som kan utveckla den interna dialogen och skapa gemensamma samarbetsytor. Under 2018 har personalen inom Daglig verksamhet genomgått olika utbildningsinsatser, bl.a. MI (motiverande intervju/samtal), föreläsningar om autism, studiebesök i Danmark kring Snoozele (Snoozelen är en metod som började användas i Holland på 1970-talet som handlar om att stimulera våra sinnen), seminariedagar i Växjö om Utbildning och arbete för personer med funktionsnedsättning, studiebesök till andra dagliga verksamheter i närliggande kommuner. Integrationsenheten har bl.a. deltagit i endagsföreläsningar med Religionsvetarna, Integrationsforum Flykting, den arabiska kulturen, migration, kultur och psykisk ohälsa, utbildning i handläggning och dokumentation och BBIC (barnens behov i centrum). Ett 40-tal medarbetare från ASI har under 2018 genomgått introduktionsutbildning i MI.

Beskrivning av årets verksamhet

Socialnämnd

Socialnämndens 2:e vice ordförande Ann-Britth Fröjd, har efter Peter Trollgärdes bortgång i november 2017 och fram till april, tjänstgjort som ordförande. Från och med april tillträdde Dan Nyberg som ny ordförande för socialnämnden.

Socialnämnden har haft 11 sammanträden under året. Flera ärenden nämnden behandlat, har gällt nämndens ekonomiska läge, med begäran om tilläggsanslag och beslut om åtgärder.

Nämnden har fattat beslut om upphandling av servicetjänster för tvätt och inköp inom hemtjänsten och upphandling av trygghetslarm. I slutet av året beslutades att teckna avtal om hyra av nya lokaler för samlokalisering av ASI:s verksamheter vid Trenova. Nämnden har fattat beslut om nya överenskommelser med Västra Götalandsregionen, bl.a. kring ungdomsmottagningar, kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och reglering av betalansvar vid samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Ny dataskyddsförordning trädde ikraft i maj och nämnden har utsett ett gemensamt dataskyddsbud för kommunen.

Därutöver har nämnden besvarat ett antal yttranden, motioner, serveringstillstånd, rapporterat om icke verkställda gynnande beslut till Inspektionen för vård och omsorg etc. Inom ekonomiområdet behandlades månadsuppföljningar, budget, delårsrapporter, bokslut, verksamhetsberättelse, taxor och avgifter inom nämndens område och internkontroll. Nämnden har också hanterat en rad sekretessärenden, exempelvis adoptionsärenden, faderskapsutredningar, särskilt förordnad vårdnadshavare och omgäncesbegränsning och skyddad vistelseort enligt LVU.

Socialutskottet har under 2018 har genomfört 27 sammanträden och sammanträder varannan vecka förutom under sommaren då det är något glesare. Ärendemängden har minskat något i förhållande till föregående år, främst ärenden som avser ensamkommande barn.

Administrativa avdelningen

Socialförvaltningens administrativa avdelning ger stöd till förvaltningens verksamhetsinriktningar, förvaltningsledning, socialnämnd och övrig politik. Verksamheten ska ge situationsanpassat stöd och specialistkompetenser inom ett flertal områden. Resurserna inom området är en kansli grupp, personalspecialister, ekonomer, utredare, systemförvaltare och alkoholhandläggare.

Alla specialistfunktioner arbetar med administration och service, rådgivning och stöd, stöd i strategisk utveckling samt kontroll och uppföljning. Verksamhetsinriktningen leds av en administrativ chef. Under 2018 har det fortsatt satts stort fokus på att anpassa avdelningens arbete så att det till största del matchar de behov som socialnämnden och förvaltningens chefer har.

Kansligruppen är verksamhetens nav för den förvaltningsövergripande administrationen. I kansligruppens grunduppdrag ingår att sköta nämndsekretariat där gruppen ansvarar för kallelser, protokoll och allt som hör till för genomförande av möten, sammanträden av olika slag vad avser presidium, socialnämnd, socialutskott samt skollovsstyrelsen. Vidare ansvarar kansligruppen för post, diarium, utlämnande av allmänna handlingar, arkivhantering, anmälningar/beställningar av utbildningar, myndighets-telefon, elektroniskt beställnings- och inköpssystem av varor och tjänster, teknisk service, kontorsmaterial, fonder, administrativt stöd till socialchef, administrativ chef, MAS, m.fl. Nytt elektroniskt beställnings- och inköpssystem, Marknadsplatsen, har under 2018 införts och det är nu integrerat i vårt ekonomisystem. Personal har lagt stor vikt på att få Marknadsplatsen att fungera samt att utbilda personal och chefer i systemet. Under året har kanslifunktionen arbetat tillsammans med de andra förvaltningarna att fortsatt utveckla vårt gemensamma ärende och dokumentationshanteringssystem Evolution. I det har medarbetare delvis tagit ett kommunövergripande ansvar som starkt har bidragit till att systemet och implementeringen fortsatt fungerat bra. Förvaltningssekreterare har haft kommunövergripande uppdrag på kommunstyrelsens kanslifunktion för att genomlysna alla nämnders ärendehantering, vilket bidragit till att den gemensamma standarden i ärendehantering förbättrats. Andra aktuella frågor har varit den nya dataskyddsförordningen (GDPR) och anpassningar så att vi följer denna. Inom kanslifunktionen ingår förvaltningsövergripande arbete med kommunens hemsida och intranät. Kansliet har omvandlat en förvaltningsassistenttjänst till en andra förvaltningssekreterartjänst som i huvudsak hanterar hela sociala utskottets ärendehantering samt sköter diariet m.m. Kompetenskraven har ökat på dessa tjänster för att öka flexibiliteten. Kansliet organiserar också kommunens alkoholhandläggare som handlägger tillstånds- och tillsynsfrågor för krogar och folkölsförsäljning i daglig varuhandeln samt tobakstillsyn. Tillsynen har skötts genom kontinuerlig tillsyn över året. Externa kollegor tas in på timbasis för att tillsynen ska bli säker. Alkoholhandläggning har tagit fram en särskild plan för att trygga myndighetsutövningen och tillsynen på ett säkert sätt. Den införs under 2019.

Personalfunktionens uppdrag är att arbeta konsultativt gentemot förvaltningens chefer med rådgivning och stöd i såväl strategiska som operativa frågor inom arbetsrätt, rehabilitering, arbetsmiljö, personalförsörjning och löneöversyn. Vidare ingår också samverkansfrågor, personalstatistik, jämlikhet och lönesättningar. Personalfunktionen verkar för att förvaltningen följer lag och avtal samt kommunens riktlinjer inom personalområdet. Största delen i arbetet är att stödja enheterna i rehabiliterings- och arbetsrättsliga frågor, bistå i arbetet kring personalförändringar, personalrekryteringar och lönerrevision. Personalspecialisterna har ett viktigt kontroll- och uppföljningsansvar i att stödja förvaltningen så vi följer kungemensamma policys bl. a vid lönesättning. Under 2017 genomfördes ett omfattande arbete att ta över äldreomsorgsverksamhet och verksamhet för funktionshindrade i Brålanda till egen regi. Personalspecialisterna har varit ett stöd till de verksamhetsinriktningar och enheter som gjort verksamhetsförändringar. Under året har personalspecialisterna gjort personalconferens med alla förvaltningens chefer för att få ett bra analysunderlag till orsaker till sjukfrånvaro och för att göra bedömningar i hur vi arbetar med rehabiliteringar m.m. Gruppen har rekryterat ny tillsvidareanställd medarbetare under året samt rekryterat in en medarbetare som arbetar särskilt med ett s.k. korttidsfrånvaroprojekt. Under halva 2018 och hela 2019 pågår ett särskilt arbete med att genomlysna hur vi som arbetsgivare arbetar med korttidsfrånvaro. Uppdraget är också att hitta nya arbetssätt och rutiner för hur vi som arbetsgivare kan bli ännu mer aktiva i att få ner den korta sjukfrånvaron mellan dag 1-14. Arbetet har pågått för kort tid för att kunna dra några särskilda slutsatser om resultat för 2018. Det som kan konstateras är att förvaltningens enhetschefer nu får ett särskilt avsatt stöd för detta arbete och det bedöms öka förvaltningens arbete positivt i denna fråga. Målet för 2019 är att minska den korta sjukfrånvaron med 1 procentenhet.

Ekonomifunktionen är delansvarig tillsammans med förvaltningens chefer för de stora och årligen återkommande processerna och dokumenten Mål- och resursplan, månadsuppföljningar samt tertial- och årsbokslut med tillkommande verksamhetsberättelse. Utöver detta är en stor del av arbetet kopplat till rådgivning och stöd för enhetschefer samt strategiskt stöd till förvaltningens ledningsgrupp avseende ekonomifrågor i ett mer långsiktigt perspektiv. Ekonomifunktionen arbetar också med internkontrollfrågor inom hela förvaltningen. Vidare så ansvarar ekonomifunktionen för att fakturahantering och ekonomisystemet inom förvaltningen fungerar. Ekonomiarbetet koncentrerades under året att fortsatt fokusera på att stödja enhets- och sektionschefer, grupp- och verksamhetsledare och avdelningschefer och förvaltningschef i ekonomiska frågor, utveckla rutiner, se över resursfördelning samt utveckla ekonomisk uppföljning. Under hela 2018 färdigställde en extern kontrollerekonom de nya rutiner och kontrollfunktioner för de bidrag som förvaltningen söker hos Migrationsverket för ensamkommande och asylsökande. Detta har säkerställt att verksamheterna nu har nya uppdaterade rutiner för att söka de ersättningar som kommunen har rätt till. Ekonomifunktionen har under året löpande arbetat med att anpassa och utveckla sina arbetsmetoder så att det man stödjer förvaltningens chefer i deras chefsuppdrag. En förvaltnings-

assistenttjänst har gjorts om till en ekonomtjänst för att öka kompetensen och beredskapen till att ta mer kvalificerade arbetsuppgifter när sysslorna på förvaltningssistenttjänsten, främst fakturahantering, minskar i omfattning på grund av automatisering av fakturahanteringen. Detta arbete fortsätter att utvecklas 2019.

Systemförvaltare är en ny funktion som inrättas på avdelningen med tre nya systemförvaltare. Den utgör en central förvaltning av våra viktigaste verksamhetssystem. Det är socialregister och planeringsverktyg och kommunikationsverktyg för vård och omsorg, omsorg om funktionshinder och hälso- och sjukvårdsinsatser. Systemen som förvaltas är socialregistren Procapita/Lifecare och Procapita HSL, planeringssystemet TES och kommunikationssystemet SAMSA. Det har under införandeåret också tillkommit andra applikationer och system som också helt eller delvis förvaltas, dessa är applikation för digitala signeringslistor för läkemedel, applikation för kommunicera LSS och assistansinsatser till Försäkringskassa. Den centrala systemförvaltarorganisationen är ny och den har lagt mycket tid på att skapa nya strukturer och modeller för det nya sättet att arbeta. Det finns kvar områden som behöver arbetas med tillsammans med verksamheterna fortsatt under 2019.

Utredningsfunktionen är en strategisk och centralt placerad resurs som i sitt grunduppdrag arbetar med och att ge beslut- och kompetensstöd till förvaltning och nämnd. Utredarna bistår med det genom att arbeta fram utredningar och svara på remisser och samråd, både interna och nationella. De har utbildat chefer i uppföljningsverktyget Stratsys. På utredningsfunktionen har det funnits personal som arbetat med samordning och utvecklingsarbete kring kvalitetsledningssystem på halvtid. Vid årsskiftet är den tjänsten vakant. Det ska rekryteras in en ersättare som under 2019 ska arbeta med denna fråga på heltid. Det arbetet ska bedrivas tillsammans med avdelningarnas utvecklingsledare. Vidare svarar funktionen för utbildningsplanering för förvaltningen i samarbete med förvaltningens avdelningar och främst Kunskapsförbundet Väst. Under året har vi blivit certifierade som Vård och omsorgscollege. Utredningsfunktionen har representerat förvaltningen i kommunens arbete i planfrågor som rör översiktsplanering i kommunen. IT-samordnartjänst har flyttats över från förvaltningen och har delfinansierat systemförvaltarna som inrättades på avdelningen under 2018.

Äldreomsorg

Inom anslagsbindningsnivån organiseras äldreomsorgen i två verksamhetsområden, vård och omsorg, VoO samt vård, stöd och utredning, VSU.

Vård och omsorg

Inom verksamhetsinriktningen är hemtjänst och särskilt boende organiserat. Under året har förändring skett gällande verksamhetschef då överenskommelse om avslut genomförts under hösten. Verksamhetsinriktningarna har därför under årets tre senaste månader letts av två verksamhetschefer. Utökning av antalet enhetschefer har skett under året och samtliga av dem är nu på plats, vilket ger att 2019 utifrån styrning och ledning kan bli ett lugnare och mer stabilt år än 2018. Rekrytering av nya verksamhetschefer är klar och personerna börjar sina uppdrag i mars respektive april 2019.

Hemtjänst

Hemtjänsten har ett mångfasetterat arbete i att med kort förberedelseplanera för och möta upp personers behov av omsorg och vård i det egna hemmet utifrån biståndsbeslut. Medarbetarna inom hemtjänsten har att ge omsorg och vård till allt fler svårt sjuka, med större och mer komplexa behov än tidigare, såsom palliativ vård och omsorg, demensvård och personer med samsjuklighet av olika slag. Verksamheten har under 2018 fortsatt att växa då antalet brukare ökat med 11 procent jämfört med 2017. Den genomsnittliga nettokostnaden/vårdtagare för hemtjänst i vår förvaltning 2018 var 162 760 kronor.

Inom de olika hemtjänstområdena har fokus under året varit på införande av schemaplanering utifrån Smart bemanning. Enhetscheferna beskriver att det varit ett intensivt arbete som har fått positiva effekter såtillvida att schemana över lag nu är mer rättvisa ur ett helhetsperspektiv, en högre delaktighet har skapats, mer anpassade efter brukarnas behov över dygnet, att antal delade turer har kunnat minska samt att möjligheten att schemalägga i större kluster gett samordningsvinster. Hemtjänstgrupperna ser vinsten i att anställa för att klara planerade ledigheter m.m. inom klustret, men har svårigheter att rekrytera utbildad personal.

Under 2018 har arbetet med de tvärprofessionella samordningsteamerna inom hemtjänst, hemsjukvård

och biståndsenheten fortsatt och anpassats efter den nya lagen om in- och utskrivning från slutenvården. För hemtjänstens del har detta inneburit att rutinen för hemtagningar behövs revideras och arbetas med än mer. Arbetet intensifierades i september 2018 då den nya rutinen började gälla. För att möta den nya lagstiftningen har varje hemtjänstområde anställt "hemtagningsundersköterskor" som arbetar i respektive samordningsteam. Undersköterskorna har fått utbildning kopplat till uppdraget och planerar för en säker och trygg hemgång. Grunden för arbetet med hemtagningar är ett salutogent synsätt där nyckelorden "Närmare, Tryggare och Enklare" råder.

Projekt för att införa digitala signeringslistor gällande läkemedelsgivning inom socialförvaltningen har startat upp där hemtjänst södra deltar som första hemtjänstgrupp. Erfarenheter från arbetet så här långt är att baspersonalen upplever att det är positivt då det ger en enklare hantering av signeringen samt skapar en säkerhet gällande läkemedelshantering.

Demensteamet i hemtjänsten har fortsatt sitt uppdrag som ett komplement till de ordinarie hemtjänstgrupperna. De som är aktuella för demensteamet är personer med svår demenssjukdom och syftet med teamet är att ge en trygg omsorg och vård i de enskildas hem, samt fördröja inflyttning på särskilt boende.

Hemtjänsten arbetar med TES som är ett verksamhetssystem för att planera de insatser som ska ges varje brukare inom hemtjänsten samt registrera och följa upp den utförda tiden. Under året har det varit stora svårigheter med systemet då det inte fullt ut redovisar de antal timmar som utförts. Detta medför att verksamheterna har haft svårare att följa upp hur den utförda tiden ser ut. Samtal med leverantör av systemet har skett och de ska lämna plan för förbättringar samtidigt som vi gör satsningar för att ytterligare öka kunskapen bland våra medarbetare gällande stämplingar i systemet. När det gäller planering av biståndsinsatserna fungerar systemet väl.

Under hösten 2018 tog företaget Samhall, efter upphandling, över de praktiska insatserna tvätt och inköp. Syftet med förändringen var att frigöra de praktiska arbetsuppgifterna från undersköterskor så att deras tid används till omvårdnadsarbetet, och andra personer får arbetstillfällen genom att överta uppgifterna. Förändringen har påverkat hemtjänstgrupperna på så vis att övertalig tid uppstår mitt på dagen, vilket ställer krav på att schemaplanering matchas mot optimerad planering av insatserna gentemot brukaren.

Samtliga enheter inom hemtjänsten har aktivt arbetat med kompetensutveckling gällande dokumentation och genomförandeplaner i Lifecare, bemötande och värdegrundsfrågor, utbildning i lågaffektivt bemötande genom Bo Hejlskov, samtal kring medarbetarskap tillsammans med personalspecialist, fortbildning av ombud och medarbetare gällande bl.a senior alert, hygienföreskrifter och ergonomi/rehabilitering. Arbetet med att utveckla ett salutogent förhållningssätt där meningsfullhet, begriplighet, en känsla av sammanhang och välbefinnande råder, har varit ledande inslag i verksamheterna.

Verksamheten i Brålanda har sedan övertagandet från entreprenör till egen regi februari 2017, arbetat för att implementera de olika system förvaltningen arbetar utifrån i verksamheten.

När det gäller sjukfrånvaron skiljer den sig åt mellan enheterna, där några enheter har en väldigt hög frånvaro medan andra en lägre. Den höga sjukfrånvaron påverkar såväl kostnad som möjligheten att planera verksamheten optimalt. Samtliga enheter har under året arbetat aktivt i samarbete med personalspecialist och medarbetare för att söka minska frånvaron och öka hälsan på arbetsplatsen, i syfte att skapa trygga arbetsplatser där fokus på huvuduppgiften finns.

Verksamheten har fått in få synpunkter och klagomål under året och de som kommit in har arbetats med och lett till bra resultat. Flertalet av verksamheterna får in positiva omdömen från brukarna.

De utmaningar verksamheten ser nu och i framtiden är det växande antalet äldre som är i behov av hemtjänstinsatser i kombination med att det blivit allt svårare att rekrytera utbildade medarbetare. Enhetschefer och verksamhetschef ser att arbetet med Smart bemanning, minska sjuktalet, fortsatt skapa trygga arbetsgrupper med en god fysisk och psykisk arbetsmiljö, optimera planeringen av brukarinsatser, välfärdsteknik och digitalisering är en del av lösningen för att klara uppdraget nu och framåt. Då verksamheten växer i antal brukare, och genom det antalet medarbetare, behöver översyn göras regelbundet gällande organisering och antal chefer för verksamheten. Ett utvecklingsområde som hemtjänstcheferna också ser är kontinuitet av antal medarbetare som brukarna möter för att skapa en större hållbarhet och förutsägbarhet både för brukaren, dess anhöriga och våra medarbetare.

Särskilt boende

Under 2018 har förändringar genomförts inom vård och omsorg gällande strukturen av äldreboenden. Servicehusen, som tidigare till antalet var fem, har avvecklats varav Ringhem och Pionen under 2018. Brukare som önskade bo kvar kunde göra detta genom att hyreskontrakt skrevs direkt med bostadsbolaget och de brukare som var i behov av omvårdnad och hälso- och sjukvård fick detta genom hemtjänst och hemsjukvård. De brukare som var i behov av och önskade särskilt boende med omvårdnad dygnet runt erbjöds plats på särskilt boende inom kommunen och förvaltningen ombesörjde flytten. För de personer som varit berörda har förändringen varit betydande.

Medarbetare som hade sina anställningar på Ringhem och Pionen erbjöds andra tjänster inom socialförvaltningen. Förvaltningen fortsätter förhyra bottenvåningen i Pionens fastighet och bedriver där dagverksamhet samt anhörigstöd och frivilligverksamhet.

Kastanjen och Runnarebo, som avvecklades 2017 är idag trygghetsboende för målgruppen 70 plus i Vänersborgsbostädernas regi och Pionen kommer hyras ut av bostadsbolaget till personer där en i hushållet är 60 plus. Lägenheterna på Ringhem i Frändefors kvarstår i förvaltningens regi och hyrs ut i samarbete med Vänersborgsbostäder på samma sätt som lägenheterna på tidigare servicehus Prästkragen i Brålanda.

2018 har projektering och byggnation av det femte äldreboendet på Niklasbergsområdet fortsatt med att Niklasbergsvägen 1 renoveras och byggs till. Utifrån beslut som fattats under 2018 med anledning av det ekonomiska läget, kommer fastigheten från maj månad 2019 inrymma 30 särskilda boendeplatser för äldre samt 18 platser för korttidsvård. De boendeenheter som internt flyttar till Niklasbergsvägen 1 är Lindbacken och Tärnan samt korttidsverksamhet Nyhaga och Regnbågen.

Socialförvaltningen hade 422 boendeplatser för äldre vid ingången av 2018 och vid utgången av året 376 boendeplatser. Verksamheten klarade under 2018 väl av att verkställa enskildas boendebeslut med en väntetid på i snitt 27 dagar.

På samma sätt som inom hemtjänsten har vård och omsorg särskilt boende arbetat med schemaplanering utifrån "Smart bemanning". En förändring som nu är genomförd inom alla boendeenheter och kluster. Förändringar har lett till positiva effekter och implementeringen fortsätter under 2019.

Växelvårdsenheten Niklasbergsvägen 9 har infört så kallad "hotellbokning". Personer som blir beviljade växelvård får numera ett rambeslut på antal dygn per år att nyttja. Bokning av vistelsen sker helt och hållet mellan enskild/anhörig och enheten löpande under året. Vistelsens längd är individuell.

Samtliga boendeenheter inom verksamhetsinriktningen har aktivt arbetat med kompetensutveckling gällande dokumentation och genomförandeplaner i Lifecare, bemötande och värdegrundsfrågor, utbildning i lågaffektivt bemötande genom Bo Hejlskov, samt kring medarbetarskap tillsammans med personal-specialist, fortbildning av ombud och medarbetare gällande bl.a. aktivitet, värdegrund, inkontinens, kost, Senior alert, BPSD, hygienföreskrifter, inköp och ergonomi/rehabilitering. Flera medarbetare har genomfört handledarutbildning för att kunna ta emot praktikanter i verksamheten. På några boendeenheter har en webbutbildning i palliativ vård genomförts. Arbetet med att utveckla ett salutogent förhållningssätt där meningsfullhet, begriplighet, en känsla av sammanhang och välbefinnande råder, har varit ledande inslag i verksamheterna. Boendeenheter har också arbetat aktivt med anhörigträffar och samarbetet kring "kultur för äldre".

Verksamheten i Brålanda har sedan övertagandet från entreprenör till egen regi februari 2017, arbetat för att implementera de olika system förvaltningen arbetar utifrån i verksamheten.

Boendeenheter tar emot personer med ökade och mer komplexa behov, vilket är en utveckling vi ser förändrats de senaste 5-10 åren. Förskjutningen i ansvar från slutenvård till öppenvård är en utveckling som boendeenheter mer och mer märker av, på samma sätt som inom hemtjänsten.

När det gäller sjukfrånvaron skiljer den sig åt mellan enheterna, där några enheter har en hög frånvaro medan andra en lägre. Den höga sjukfrånvaron påverkar såväl kostnad som möjligheten att planera verksamheten optimalt. Samtliga enheter har under året arbetat aktivt i samarbete

med personalspecialist och medarbetare för att söka minska frånvaron och öka hälsan på arbetsplatsen, i syfte att skapa trygga arbetsplatser där fokus på huvuduppgiften finns.

De framtidsutmaningar som verksamheten ser handlar om personalförsörjning, ekonomi, fortsatt arbete med värdegrund och kvalitet i verksamheterna samt minska sjukfrånvaron.

Vård, stöd och utredning

Årets verksamhet

Inom verksamhetsinriktningen Vård, stöd och utredning (VSU) finns myndighetsutövningen för äldreomsorgen, omsorg om funktionshinder inklusive socialpsykiatri, inom biståndsenheten. Här finns också den kommunala hälso- och sjukvården inom hemsjukvården inklusive kommunrehab. Vidare finns förvaltningens bemanningsenhet, korttidsboenden i form av Nyhaga och Regnbågen, förvaltningens nattpatrull och larmmottagning, dagverksamheter och träffpunkter riktade mot äldre, frivilligsamordning för äldre samt anhörigstöd riktad mot äldre, funktionshinder och psykiatri.

För verksamhetsinriktningen som helhet har året präglats av flera stora förändringar både inom förvaltningen som av förändringar i omvärlden. En stor sådan är den nya lagstiftningen för in- och utskrivning från slutenvården och dess nya riktlinje som började gälla från och med september 2018. I samband med detta skedde även förändringar i det verksamhetssystem som vi använder för kommunikation mellan kommunen och sjukvården inom regionen, SAMSA. Dessa båda förändringar har gjort att biståndsenheten, hemsjukvården, larmmottagningen/nattpatrullen och korttidsenheten Nyhaga, behövt hitta nya arbetssätt inom organisationen och med NU-sjukvården och primärvårdens vårdcentraler i kommunen. En helt ny process för hemtagning av utskrivningsklara från slutenvården har arbetats fram tillsammans med verksamhetsinriktningen Vård och omsorg, VoO. Detta har även inneburit att utveckling av våra samordningsteam inom äldreomsorgen skett.

Till biståndsenheten har en ny roll i form av en platskoordinator inrättats på prov. Projektet löper på till och med oktober 2019, för utvärdering och beslut om fortsättning. Uppdraget för platskoordinatören är att tillsammans med boendesamordnare hitta placeringar för de som behöver korttidsboende eller särskilt boende utifrån ett optimalt nyttjande av våra platser inom kommunen. Biståndsenheten har fortsatt sin implementering av 1:e socialsekreterare för att säkerställa en kvalitativ och rättssäker myndighetsutövning. En ny rutin för internkontroll på enheten har tagits fram efter en tillsyn från Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) 2017. Internkontrollen syftar till att följa upp att handläggningsrutiner efterlevs. Biståndsenheten har också fokuserat mycket på att utveckla intern samverkan med Omsorg om funktionshinder (OoF), Individ- och familjeomsorgen (IFO) samt Vård, stöd och utredning (VSU) i syfte att bättre möta personer med samsjuklighet, och ärenden inom barn och familj.

Under 2018 har 1 086 (1 057, 2017) beslut fattats om hemtjänst i ordinärt boende, 73 (91, 2017) personer har beviljats deltagande vid dagverksamhet, 314 (459, 2017) nya beslut har tagits gällande korttidsvård. 185 (168, 2017) personer har beviljats särskilt boende. Utredningstiden för särskilt boende inom äldreomsorgen har i snitt varit 2-3 dagar. Väntetiden för den som fått beslut om särskilt boende till erbjudande om plats ligger i snitt på 27 dagar.

Antalet dagar med betalningsansvar minskade 2018 (487 jämfört med 671 år 2017). Antalet utskrivningsklara var 1568, vilket är en ökning mot 2017 då antalet var 1 234.

En stor förändring som skett inom äldreomsorgen är nya sätt att planera bemanning och lägga scheman i våra basverksamheter, så kallade "Smarta scheman". Verksamheterna har centrala administratörer som lägger dessa scheman och de kommer från februari 2019 organisatoriskt placeras inom bemanningsenheten. Bemanningenheten har under året påbörjat arbetet med att införa ett nytt vikarieanskaffningssystem genom en modul i Heroma. Systemet kommer att kunna hantera så kallade resurspass som skapas med det nya sättet att schemalägga på enheterna. Arbetet med detta fortsätter under 2019. Under året har en styrgrupp för bemanningenheten skapats där berörda verksamhetschefer ingår tillsammans med bemanningenhetens enhetschefer.

Under året har ytterligare två servicehus lagts ned. Detta har medfört förändringar inom dagverksamheten på Pionens bottenvåning. Där finns nu möjlighet för de som bor kvar, i bostadsbolagets regi, att

kunna äta tillsammans dagtid i den gemensamma matsalen. Här har även anhörigstöd och frivilligsamordningen flyttat in och de planerar nu för fortsatt utveckling av aktiviteter i lokalerna. Under året har anhörigstöd för målgrupperna inom omsorg om funktionshinder startat upp. Bland annat har en ny gruppverksamhet med inriktning anhöriga till personer med funktionsnedsättning bedrivits.

Under 2018 har dagverksamheterna haft 9 349 besöksdagar, vilket är 420 fler dagar än 2017. Träffpunkt Torpa har haft 1 877 besök, vilket är en ökning med 100 besök jämfört med 2017. När det gäller besöken på övriga träffpunkter så har de minskat något och landar på totalt 11 908 besök. Under 2018 har platserna på dagverksamheterna med inriktning demens inte räckt till och under hösten togs beslutet att påbörja arbete för en utökning med en ny dagverksamhetsgrupp för personer med demenssjukdom. Träffpunkt Torpa firade under året 10-årsjubileum. Det var stolta besökare som tillsammans med professionella firade detta den 11 oktober.

Kommunrehab har arbetat med effektivisering av Hjälpmedelsservice. Nu sker all planering i TES för bättre samordning, snabbare ledtider och effektivare utnyttjande av resurser. De har även påbörjat en samverkan med daglig verksamhet enligt LSS på hjälpmedelsservice. Enhetens blanketter för intermitterer och arbetsorder har ersätts med e-tjänster, vilket innebär en minskad användning av fax och en säkrare hantering av dokument. Tidigare uppstartat projekt med så kallad "förtroendetid" för medarbetarna fortsätter enligt projektplan. Uppföljning sker kontinuerligt av enhetschef och delresultat visar på en förbättrad arbetsmiljö och upplevd arbetssituation för enhetens medarbetare. Under året har kommunrehab vunnit utmärkelsen som "Vänersborgs cykel vänligast arbetsplats" och även uppmärksammats i Västra Götaland som årets raket bland cykelvänliga arbetsplatser.

Inom hemsjukvårdens sjuksköterskeorganisation har ett stort fokus under året varit att forma en ny organisering som uppfyller kraven på god och säker vård samt likvärdig arbetsmiljö för medarbetare. I samband med detta genomfördes en översyn av ansvar för OAS (omvårdnadsansvarig sjuksköterska), organisation av kväll- och helgtjänstgöring, schemaläggning och fördelning av sjuksköterskebemanning över områdena i syfte att anpassa organisationen. Översynen resulterade i nya scheman med kväll- och helgtjänstgöring för hela organisationen och med krav på ökad samverkan mellan enheterna. För övrigt har ett projekt för digitala signeringslistor startat upp där hemsjukvården är ansvariga för genomförandet. Projektet pågår även under första delen av 2019 för att sedan utvärderas. Projekt för utveckling av sårvård för svårläkta sår har genomförts med företaget One Med. Alla sjuksköterskor har fått utbildning och support kring sårvården hos deras patienter. Detta har lett till en bredare kompetens och framförallt ett väldigt gott resultat av sårsläkningen för patienterna.

I närsjukvårdssamarbetet finns ett avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden där kommunen har åtagit sig ett ansvar för tillfälliga insatser genom hembesök hos kommuninvånare som är 18 år och äldre och som inte har kommunal hälso- och sjukvård. Åtagandet avser måndag – söndag hela dygnet. Målsättningen är att förbättra och utveckla samverkan i sjukvården, för att skapa ökad trygghet och tillgänglighet för invånarna och använda tillgängliga resurser på bästa sätt. Kommunen har erhållit ekonomisk kompensation motsvarande för detta åtagande under 2018. I Vänersborgs kommun finns fyra aktörer inom primärvården som avdelningen har att samarbeta med gällande läkemedelsgenomgångar och avtal om läkarmedverkan. En samarbetsrutin är utarbetad mellan parterna, där möten hålls två gånger per termin för att samtala om gemensamma frågor. Under 2018 har arbetet bland annat koncentrerats på det gemensamma arbetet för att anpassa läkemedelsbehandlingen för de äldre samt planering inför nya lagen om samverkan vid in- och utskrivning från slutenvården.

Inom korttidsenheten Nyhaga har beläggningen för 2018 varit 99,1 procent. Totalt har 200 personer vistats på Nyhaga efter en sjukhusvistelse jämfört med 149 personer 2017. Av dessa har 106 personer gått hem till sitt ordinära boende, vilket motsvarar 53 procent. 80 personer har gått till särskilt boende, vilket motsvarar 40 procent. Vistelsetiden i snitt för varje vårdtagare har varit 23 dagar jämfört med 32 dagar 2017.

Ett stort förändringsarbete inom all korttidsvård inom äldreomsorgen påbörjades under 2017 i syfte att öka kvaliteten, flexibiliteten för vårdtagaren samt ökad effektivitet. Arbetet har fortsatt under 2018. Nyhaga har tagit emot vårdtagare med behov av fysisk rehabilitering och vårdtagare med demenssjukdomar som av olika skäl inte klarar att vara hemma med hemtjänstinsatser. Detta har ställt stora krav på verksamheten och dess medarbetare. En ny växelvårdsenhet med så kallad "hotellbokning" har startat på Niklasbergsvägen 9. Personer som blir beviljade växelvård får numera ett rambeslut på antal dygn per år att nyttja. Bokning av vistelsen sker helt och hållet mellan enskild/anhörig och enheten löpande under året. Vistelsens längd är individuell.

På Regnbågen har 57 personer vistats jämfört med 61 personer 2017. All personal på enheten har fått ytterligare kompetenshöjning gällande palliativ vård i samverkan med länssjukvården. Personalen har kontinuerlig handledning av företagshälsovården. Samverkansmöten sker regelbundet med Trollhättans Stad, Primärvården samt palliativa enheten inom NU sjukvården. 13 december 2018 fattade socialnämnden beslut, utifrån rådande budgetläge, om att flytta korttidsenheterna Nyhaga och Regnbågen till nybyggda boendet Niklasbergsvägen 1, samt att antal platser på Nyhaga minskar med 6 st. Förändringen sker under 2019.

Under året har larmmottagningen och nattpatrullen hanterat ett ökat behov av insatser. Antal larm och åtgärder under hela dygnet har ökat kraftigt. Inkomna larm i januari var 2228 och i december 3 519. Den stora ökningen skedde under hösten när nya lagen om in- och utskrivning från slutenvården började tillämpas och därmed kommunens hantering av hemtagningar från sjukhuset. En upphandling har genomförts för utbyte av alla cirka 900 larmenheter, dels utbyte av befintliga trygghetslarm i ordinärt boende och dels för nyinstallationer. Arbetet med utbyte av larmenheterna startade i oktober och beräknas vara klart i slutet av januari 2019.

För verksamhetsinriktningen som helhet har sjukfrånvaron legat på 6,7 procent. På enhetsnivå varierar sjukfrånvaron till att vara högre än 6,7 procent till att vara lägre. Alla enheter följer kommunens riktlinje för sjukprocessen och använder sig av HR specialister på förvaltningens administrativa enhet vid behov. Fortsatt arbete med detta sker under 2019.

Sedan 2016 har arbetet med att starta ett lokalt Vård och omsorgscollege pågått och i maj 2018 blev det lokala Vård och omsorgscollege, Fyrbodal Öst certifierade. Vård och omsorgscollege är en samverkansform mellan skola och arbetsliv i syfte att öka antal sökande till gymnasiala vård och omsorgsutbildningar samt vuxenutbildningar inom samma område. I Fyrbodal Öst ingår kommunerna Trollhättan, Mellerud, Dals Ed, Bengtsfors, Vänersborg, Kunskapsförbundet, Kommunal och Arbetsförmedlingen. Åmål har ansökt om att få ingå och beslut kommer att tas i början på 2019. Vänersborgs kommun har sedan 2016 varit ordförande i styrgrupp för Fyrbodal Öst.

Individ och familjeomsorg

Årets verksamhet

Verksamheten på IFO har under 2018 präglats av många, tunga och svåra anmälningar gällande barn och unga. Många av anmälningar har varit förknippade med våld, heder och även könsstympning har varit förekommande. Under året har inkommit 1 436 anmälningar, de allra flesta har inkommit till mottagningsgruppen. Det har inletts 583 utredningar. Det är 17 procent fler inledda utredningar jämfört med 2017. Av 583 utredningar är 222 utredning inledda med anledning av anmälan kring våld eller hederrelaterat våld. För att möta upp dessa tunga och svåra ärenden så utökades familjestöd under andra halvan av 2018 med ytterligare fyra socialsekreterare och två familjebehandlare som anställdes i ett specialistteam. Alla anställda i teamet har lång erfarenhet med arbete med barn och unga och målgruppen våld.

Det har under året också varit hårt tryck på familjehemsgruppen utifrån det stora antalet anmälningar gällande barn och unga som inkommit. Det har varit många familjehemsplacering, man har kunnat se en 20 procent ökning av familjehemmen under 2018 jämfört med 2017. Det är mycket svårt att rekrytera familjehem och man har kunnat se att många familjehem vänder sig till privata företag så kallade familjehemskonsulenter. Familjerna upplever att de får bättre betalt och bättre och mer kontinuerligt stöd av de privata aktörerna. Utifrån detta har vi under året tvingats köpa vårdplatser inom den konsulentstödda vården. Det har också under året gjorts upprepade försök att rekrytera jourfamiljehem men inte lyckats.

När det gäller familjebehandling via IFO:s öppenvård, Plantaget, kan vi se en tydlig ökning under 2018 jämfört med de föregående åren. Vi arbetar individuellt i familjer och erbjuder också gruppbehandling genom bland annat Komet. Fältverksamheten har under året fortsatt sitt arbete ute i kommunen bland ungdomar. Det har dock varit en del sjukskrivningar som gjort att deras arbete haltat en del. Fältsekreterarna har fokuserat på att vistas ute i de områden som bedöms vara kommunens riskområden. Familjerådgivningen har, precis som de senaste åren, fortsatt att ge även kommunerna i Dalsland möjlighet till familjerådgivning. Under oktober månad infördes möjligheten till e-anmälningar via kommunens hemsida om man vill ha stöd av familjerådgivningen. Fram till årsskiftet hade det inkommit 15 e-anmälningar.

Kostnaderna för försörjningsstödet har fortsatt att stiga under året och man kan se en tydlig koppling till att nya hushåll kommer från etableringen. Hushållen har ökat under 2018 men hushåll med långvarigt försörjningsstöd har minskat. 8 personer med långvarigt försörjningsstöd har under året fått en egen försörjning antingen via arbete eller sjukersättning. Under året har samverkan skett mellan chefer och personal inom arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen, vården och socialtjänsten i syfte att få fler personer som uppbär försörjningsstöd ut i aktivitet/sysselsättning och på sikt bli självförsörjande. Intensifierat arbete har också pågått gällande personer sjukskrivna men utan sjukpenninggrundande inkomst. Samarbete pågår kontinuerligt på olika sätt också via samordningsförbundet, DUA unga, DUA Nyanlända och Krami.

I mitten av januari 2018 flyttade Marierovägens träningsboende till Sjöbodsvägen 2 och bytte namn till Strandvikens träningsboende. Antalet boendeplatser utökade från 5 till 12 platser. Denna flytt har gett en utökad möjlighet att bedriva behandling på hemmaplan på ett helt annat sätt än tidigare då vi nu också har större möjlighet att erbjuda boende i samband med behandlingsinsatser. Under hösten har planering också gjorts för att flytta över sektionens behandlingsdel (Språngbrädan) till Strandviken och på detta sätt få ihop boende och behandling på ett mer optimalt sätt. Totalt har det inletts och genomförts 281 utredningar varav 14 st har varit LVM-utredningar. I och med att missbruksstöd nu kan erbjuda vård på hemmaplan i större utsträckning har man kunnat sänka de externa placeringarna med 70 procent under 2018.

Samverkan och samarbete med externa verksamheter har fortsatt under året, bland annat genom deltagande i Samordningsförbundet, Närsjukvårdsgrupp psykiatri och missbruk samt Närsjukvårdsgrupp Barn och Unga. Samarbete med grannkommuner har fortsatt främst med Trollhättans stad men även genom deltagande i FoU via Fyrbodals kommunalförbund.

Individ- och familjeomsorgen har haft ett fortsatt nära samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen under 2018, genom bland annat Samverkan Vänersborg men också genom samverkande socialsekreterare i form av delat ledarskap. Familjecentralen Sirius är en samverkansform med barn- och utbildningsförvaltningen och Västra Götalandsregionen. Under 2017 utökades verksamheten med en kurator från regionens sida och under 2018 har Sirius utökats med en verksamhetsledare, finansierad från kommunen. Dennes uppdrag är utveckla verksamheten och hitta samverkansparter och nå ut till nya målgrupper.

Under 2018 har verksamhetscheferna inom IFO, OoF, VSU och ASI haft två samverkansseftermiddagar med personal för att betona vikten av att vi ska arbeta över verksamhetsgränser och att vi alltid ska sätta brukaren i fokus. Personalen har fått arbeta i gränsöverskridande arbetsgrupper med bland annat "case" för att se hur de gemensamt kan göra det optimala för brukaren.

Hösten 2018 gjordes på nytt en brukarenkät. Totalt inkom 215 enkäter vilket gav en svarsfrekvens på 76 procent. Brukarundersökningen 2018 visar generellt på ett positivt resultat i jämförelse med övriga deltagande kommuner i Sverige och Västra Götaland. Totalt visar sig 91 procent nöjda med verksamheten och 84 procent anser att deras situation har förbättrats sedan de fick kontakt med socialtjänsten. För att fortsätta utveckla IFO:s verksamhet och samla in feedback från brukare och besökare har IFO sedan den 15 november en feedbackstation vid IFO:s reception på Residensgatan 20. Frågan till brukare och besökare är "Hur upplevde du besöket här idag?". Förutom svenska är frågorna översatta till engelska och arabiska. Under november var 90 procent av besökarna mycket nöjda eller nöjda med sitt besök. Under december var siffran 93 procent mycket nöjda eller nöjda med sitt besök. Handläggarna använder också "brukarkort" för att få feedback från brukaren över deras möten.

Under året har det inkommit 18 rapporter gällande lex Sarah, företrädesvis från sektionen familjestöd. Anledning till anmälan enligt lex Sarah har varit kring brister i handlägningsprocess, rättssäkerhet och utförande av insats. Planering och arbete kring att lyfta upp bristerna i arbetsgrupper pågår.

Omsorg om funktionshindrade

Årets verksamhet

Omsorg om funktionshindrade har fortsatt arbetet med sin värdegrund under året. Chefer och verksamhetsledare har träffats vid 4-5 tillfällen under året i syfte att implementera värdegrunden i våra verksamheter. Chefer har under året fått utbildning i att göra träffsäkrare budgetprognoser. Denna utbildning har

pågått under en halvdag per månad under 2018. OoF har gjort nya mätningar på alla boende inom verksamheterna under året och syftet med detta är att vi ska få en uppdaterad bild av behoven, resursfördelningssystem, och på sätt kunna lägga rättvisa budgetar inför 2019. Vi har genomfört internkontrollarbete inom verksamhetsinriktningen enligt uppgjord handlingsplan. Det har gjorts en brukarrevision med hjälp av brukarorganisationen NSPHig, inom socialpsykiatri. Resultatet från denna var positivt. Socialpsykiatri kommer lägga fortsatta planer hur de ska arbeta framåt utifrån resultatet. Vi har genomfört ett antal slingor enligt delaktighetsmodellen i våra boende under året. Dessa slingor har gett de som bor på boendena möjlighet att påverka sin vardag på ett positivt sätt.

Omsorg om funktionshindrade arrangerade en danstillställning för brukarna i början på september på Dalaborgsparken på Blåsut. Arrangemanget var uppskattat och välbesökt. Verksamheten har startat upp tre nya boendeenheter under 2018 vilket naturligtvis har varit ett roligt och stimulerande arbete för de chefer som varit ansvariga och också krävt ett hårt arbete för att få allt på plats.

OoF har fortsatt arbeta kring välfärdsteknik och utveckling av densamma inom våra verksamheter. Vi har deltagit i ett projekt tillsammans med Fyrbodals, Högskolan Väst och några andra kommuner under en period av 3 år. Projektet avslutades den sista december. En rapport gällande resultatet från projektet kommer i januari/februari 2019.

Vi har arbetat med våld och hot i våra verksamheter och lagt extra fokus på vissa prioriterade gruppboende där detta är mer vanligt förekommande.

På personalsidan har vi under året fokuserat på vår fysiska hälsa med syfte att sänka korttidsfrånvaron inom verksamhetsinriktningen. Under året har genomförts en uppföljande enkät kring den fysiska hälsan inom alla våra verksamheter. Svarsfrekvensen var hög och det kan skönjas en förbättring utifrån enkätsvaren i jämförelse med förra året. Vi jobbar också med personalförsörjning och marknadsföring av våra verksamheter. Vi har besökt skolor och varit med på andra mötesplatser för att visa upp oss.

Sammantaget har året varit intressant och vi ser fram emot 2019 och dess utmaningar med energi och beslutsamhet.

Arbete sysselsättning och integration

Verksamhetsområde Arbete, Sysselsättning och Integration (ASI) bildades formellt 1 januari 2018 och omfattar kommunens uppdrag gällande arbetsmarknadsinsatser, daglig verksamhet (LSS) och flyktingmottagande. En primär uppgift för verksamhetsinriktningens ledningsgrupp har varit att samla verksamhetens dryga 100 medarbetare i en gemensam förståelsegrund för den nya organisationens syfte. Fokus har under 2018 varit att föra samman de tre enheterna; arbetsmarknadsenheten, daglig verksamhet och integrationsenheten, med varsitt specifika grunduppdrag och kultur, under ett och samma tak och skapa en gemensam organisationskultur, en ASI-kultur.

Detta har delvis skett genom att vi bjudit in alla ASI:s medarbetare till gemensamma heldagar vid tre tillfällen under året. Vid dessa tillfällen har vi bland annat, i dialogform, lagt grunden till en strategisk utvecklingsplan (SUP) för verksamheten 2018-2023. På ASI-dagen i november hade vi inspirationsföreläsning och workshop med Mikael Wallteg. I grupparbeten tog medarbetarna fram förslag på ledord för vårt arbete och medborgarlöften. Vi har skapat en ledning och styrmodell för ASI:s verksamhet som illustreras i form av en "Fyr". Fyren blir en symbol för ASI:s plattform och ska visa väg och riktning för ASI:s verksamhet.

Arbetsmarknadsenheten

När det gäller Arbetsmarknadsenheten präglades 2018 till stor del av bildandet av det så kallade "Vägledningsteamet". En av den nya organisationens (ASI) grundprinciper är "En väg in", det vill säga att de ärenden som rör arbete och/eller sysselsättning ska passera ett team av olika kompetenser som stöd av varandra kan hitta individuella vägar mot den reguljära arbetsmarknaden. Vägledningsteamet har sedan sen vår/tidig sommar arbetat aktivt med att utveckla arbetssätt och metoder. Till exempel har det tagits fram ett nytt kartläggningmaterial, ett nytt ansökningsförfarande, uppdaterat informationsmaterial och flera olika typer av gruppverksamheter. En utredningsmetodik är också framtagen. Metodiken består av tre olika steg och det stora flertalet deltagare som anvisas till AME kommer att beröras av metodiken. Det innebär att en tydligare bedömning och dokumentation kan överlämnas till anvisade myndighet sam-

tidigt som individuella utvecklingsområden identifieras, vilket också resulterar i en aktiv och målstyrd handlingsplan.

Vägledningsteamet fick under 2018 en betydande kompetensutveckling i bl. a Supported Employment, vägledning och arbetsmarknadscoaching. Metoderna har successivt implementeras, men arbete kvarstår. Ett omfattande arbete har också lagts på att anskaffa kommunala praktikplatser. Målet var att få 100 praktikplatser innan året slut. Under perioden augusti till och med november anskaffades 115 platser och arbetet fortsätter under 2019.

Under hösten 2018 beslöt ledningen för ASI att lämna de lokaler som de praktiska verksamheterna hade varit i sedan tidigt 1990-tal. Ett stort arbete inleddes med att tillfälligt avveckla verksamheterna i väntan på att bygga upp dem igen i nya lokaler. Det påverkade i hög grad såväl verksamhet som deltagare. En prioriterad uppgift för den nya organisationen är att hitta konkreta arbetsformer för att etablera ett nära samarbete med sektionen för försörjningsstöd för att i större utsträckning kunna erbjuda kompetenshöjande insatser till målgruppen försörjningsstödstagare, i syfte att minska andelen hushåll med försörjningsstöd. Två processer har tagits fram, med målet att korta vägen till egen försörjning. Den ena arbetsprocessen avser klienter som har ett långvarigt försörjningsstöd och syftar till att få en samordnad insats kring individen. Den andra processen avser de som nyligen ansökt om försörjningsstöd. I denna process är fokus på att snabbt få en sysselsättning och tidigt matcha mot insatser som stärker individens position på arbetsmarknaden. Modellerna är fortsatt under utveckling, men arbetssättet har påbörjats och under hösten skedde en tydlig ökning av ärenden från IFO.

Dessvärre påverkades inflödet under 2018 av flytten från de tidigare lokalerna och från och med senhösten var inflödet begränsat både från IFO och Arbetsförmedlingen.

Daglig verksamhet

Avsikten är att den nya organisationen ASI ska innebära ökade möjligheter till variation och individanpassning av den dagliga verksamheten för målgruppen inom LSS. Det ska även skapas förutsättningar för fler personer med funktionsvariationer att närma sig ordinarie arbetsmarknad genom matchning till externa platser med tillgång till individanpassat stöd. En första åtgärd har varit att knyta den mottagningsfunktion, som tidigare funnits inom Daglig verksamhet till vägledningsteamet. Syftet med denna organisering var att i högre grad kunna erbjuda placeringar som matchar individens kapacitet och önskemål. Mottagningsfunktionen får också i ett vägledningsteam stöd av olika kompetenser och fler individer med olika funktionsvariationer kan närma sig den reguljära arbetsmarknaden.

En andra åtgärd var att erbjuda utbildning. I oktober gick 17 medarbetare från ASI utbildning i metoden Supported Employment (SE). De som deltog kom från daglig verksamhet, Ung Resurs och AME inklusive Fisketorget. Syftet med utbildningsinsatsen var att sprida en metod som kan utveckla den interna dialogen och skapa gemensamma samarbetsytor. Personal från Gyllenhemsgatans dagliga verksamhet gjorde en studieresa till Danmark. De besökte Sosu Nord i Ålborg där de deltog i en workshop under en heldag med inriktning på Snoezelen. Snoezelen är en metod som började användas i Holland på 1970-talet som handlar om att stimulera våra sinnen. Det görs genom att vistas i rum där man upplever anorlunda och spännande saker. Rummen ska locka till aktivitet och stimulans med också till avslappning. Besökaren ska själv kunna vara delaktig, påverka, styra och utforska under sin vistelse i sinnesrummen. Personalgruppen upplevde att besöket gav inspiration och var mycket givande.

Under året har tre sinnesrum färdigställts och invigts på Gyllenhemsgatans dagliga verksamhet. Rummen har tema vita rummet, havsrummet och djungelrummet. Tanken med besöket här ska vara upplevelse, aktivitet och/eller vila. Rummen finns även tillgängliga att boka för andra verksamheter inom förvaltningen.

Integrationsenheten (Flyktningmottagning, Integrationscenter och boende)

Flyktningmottagningens uppdrag är att utreda, bedöma, besluta om insatser, ge stöd, samt följa upp insatser för ensamkommande barn/ungdomar och andra nyanlända individer inom målgruppen för Flyktningmottagningen.

Ensamkommande barn och ungdomars utredningar, genomförande och uppföljning sker via utredningsmodellen BBIC, Barnets Behov I Centrum. Barnen placeras antingen i kommunens egna hem för-

vård eller boende (HVB) för ensamkommande barn, stödboende eller i familjehem. Vidare är uppdraget att utifrån ett helhetsperspektiv ge möjligheter för en god etablering i kommunen för nyanlända flyktingar.

Integrationscenters uppdrag är att erbjuda samhällsorientering på modersmål och 5 veckors introduktionsprogram till nyanlända i kommunen genom Startpunkten. Flyktingmottagningen hade 262 öppna ärenden i januari 2018, och i december samma år 201 ärenden. Under 2018 öppnade socialsekreterarna på flyktingmottagningen 162 nya ärenden och i snitt har de haft 14 nybesök per månad. Utifrån beslut från 2016, ska ärenden inte avslutas per automatik på flyktingmottagningen i samband med att individen ifråga blir självförsörjande genom exempelvis etableringsersättning. Anledningen är att det bland målgruppen finns ett stort behov av samhällsinformation, socialt och praktiskt stöd och därmed ska råd- och stöd insats erbjudas individen under hela etableringsperioden (24 månader). Under perioden januari-november 2018 blev 199 nyanlända flyktingar kommunmottagna i Vänersborg enligt ersättningsförordningen.

Bostadsförsörjningen till de nyanlända som anvisas kommunen och till de nyanlända som kommer på familjeanknytning sker delvis genom samarbete med Vänersborgsbostäder. Under 2018 har flyktingmottagningen erhållit 14 stycken lägenheter via det upprättade avtalet (BOSAM) vi har med det kommunala bostadsbolaget. Boendeskedjan för ensamkommande barn har fungerat väldigt bra. Det har varit ständig rulljängs i processen från HVB-, Stödboende-, Träningslägenhet (7 lägenheter som finns på Restad Gård) och vidare till ett BOSAM-kontrakt.

Flyktingmottagningen har under 2018 tagit emot 58 ungdomar som berörs av gymnasielagen. Bosättningslagen gäller inte för dessa ungdomar. Detta gör att många söker sig till närmaste flyktingmottagning. Vänersborgs kommun har tagit emot betydligt mycket fler ungdomar än grannkommunerna, som har tagit emot mellan 5-15 ungdomar. Dessa ungdomar har endast rätt till LMA-ersättning (lagen om mottagande av asylsökande) under tiden de söker uppehållstillstånd. Enligt gymnasielagen ska kommunen betala ut LMA-ersättning till dessa ungdomar om de inte finns på Migrationsverkets boende. Att betala LMA-ersättning har inte flyktingmottagningen gjort tidigare. Detta krävde att vi gjorde nya handläggningsriktlinjer för ärenden som berörs av gymnasielagen. Ungdomar som har fått uppehållstillstånd har rätt till ekonomiskt stöd enligt 4:1 § Socialtjänstlagen. Flera ungdomar har blivit utskrivna från Migrationsverkets boende och sökt sig till oss på flyktingmottagningen för att få hjälp med boendet. Kommunen har hyrt ut tidigare lokal för HVB Gläntan till Röda Korset, och skapat ett studentboende till dessa ungdomar som är bostadslösa. 24 ungdomar har fått möjlighet att få studentrum på boendet, men majoriteten är bostadslösa och bor på olika platser från dag till dag. Dessa ungdomar har tagit mycket fokus då målgruppen har behövt extra stöd i planering av studier, boende och försörjning. Dock väntar en utmaning till sommaren 2019, då flertalet ungdomar kommer behöva en sysselsättning, samt vidare stöd vad gäller boendefrågor och studier. Flyktingmottagningen har tillsammans med Integrationscenter börjat titta på möjliga sysselsättningar för denna målgrupp under sommaren.

När det gäller HVB för ensamkommande har det skett stora förändringar i verksamheten under 2018. Antalet nyanlända ensamkommande barn har avtagit och 2018 har endast fyra barn anvisats kommunen, varav enbart en anvisning ledde till placering på kommunens HVB. Utflytt av ungdomar har varit till träningslägenhet eller till ett eget kontrakt på lägenhet. I och med det minskade antalet ungdomar, och antalet tomma utrymmen på Sandelhielmsgatan, beslutade ledningen att Gläntans HVB med ungdomar och personal under hösten skulle flytta från Redhars väg 4 till Sandelhielmsgatans lokaler. Därmed är det registrerat som HVB på våning 1 och Stödboende på våning 2 på Sandelhielmsgatan. Antalet uppdrag blir lägre i förhållande till de kostnader som verksamheten kräver för att bedrivas. Även om vi har lyckats hålla en budget i balans, så har följden av detta resulterat i en sämre kvalitet i verksamheten. Utmaningen för oss under 2019 blir att behålla balans i budget samtidigt som vår verksamhet präglas av god kvalitet.

Parallellt med utmaningar råder en positiv utveckling av vårt arbete. Att både HVB och stödboende numera bedrivs i samma byggnad innebär en effektivitet och trygghet för både personal och ungdomar. Arbetsuppgifter och uppdrag får mer utrymme i tid, mer tid till aktiviteter och utflykter med ungdomarna,

kontakten med ungdomarna förstärks, kommunikationen är tätare och tydligare, personalen har en bättre inblick i verksamheterna och ensamarbete minskas drastiskt.

Förvaltningens framtidsutsikter (utblick, omvärldsbevakning)

Förvaltningens framtidsutsikter redovisas nedan per avdelning.

Administrativa avdelningen

Avdelningen har en utmaning i att kontinuerligt utveckla och förändra grunduppdraget för de stödfunktioner som finns inom avdelningen så att stödet är modernt och anpassat till de behov som finns i organisationen. Avdelningen ska fortsätta att ge stöd till förvaltningens chefer i att klara sitt chefsuppdrag gällande kvalitén till brukarna, ge ett hållbart arbetsliv till medarbetare och chefer samt att klara av att förvalta den budget som är avsatt för att driva verksamheten med. Avdelningen ska bistå förvaltningen att ge socialnämnden tillförlitliga beslutsunderlag. Vi behöver lägga särskild kraft på att skapa ett fullt ut fungerande och effektivt kvalitets- och ledningssystem tillsammans med verksamheternas utvecklingsledare. Administrativa avdelningen ska vara en del av förvaltningens arbete i att utveckla fler e-tjänster samt att digitalisera verksamhet och funktioner i samverkan med andra förvaltningar, IT-avdelning och andra kommuner. Detta är en stor utmaning då förvaltningen och avdelningen saknar full kompetens på området. Avdelningen har en särskild utmaning i uppdraget att utveckla den egna ekonomisorganisationen så vi i större utsträckning kan ge bättre stöd och analyser till verksamhetschefer, förvaltningschef och nämnd. På personalområdet fortsätter satsningen 2019 i att utveckla och stödja enhetschefer i att ha fler verktyg i att kunna minska korttidsfrånvaro och bli säkrare och bättre på att arbeta aktivt med rehabiliteringsarbetet med de medarbetare på förvaltningen som har längre sjukfrånvaro.

Äldreomsorg

Vård och omsorg respektive Vård, stöd och utredning kommenteras separat nedan.

Vård och omsorg

En stor utmaning för vård och omsorg är det växande antal äldre under kommande tioårsperiod i samklang med att det blir allt svårare att rekrytera utbildade medarbetare. För att verksamhetsinriktningen ska klara av att möta behovet av hemtjänst och särskilt boende för en ökad målgrupp med alltmer komplexa behov, krävs en balans mellan förebyggande insatser, hemtjänst och särskilda boenden. Vi ser en utveckling där allt fler personer vill ha stöd och hjälp i det egna hemmet innan man gör livsstilsförändringen att flytta till särskilt boende. Verksamheten behöver fortsätta arbetet med metodutveckling inom digitalisering och välfärdsteknik för att med nya metoder komplettera det traditionella omsorgsarbetet. Detta arbete behöver ske i samarbete med övriga förvaltningar inom kommunen och då framförallt IT och utveckling.

Medarbetare inom vård och omsorg möter idag personer med mer omfattande omvårdnads- och vårdbehov samt utför mer och mer kvalificerade arbetsuppgifter. När strukturförändringar sker inom den slutna vården ställs det stora krav på kommunerna att möta enskildas förändrade behov. Detta kräver vidareutbildad personal vilket leder till högre kostnader och specialinriktade lösningar.

En åldrande befolkning behöver mer vård och omsorg. Enligt kommunens senaste befolkningsprognos ökar antalet äldre; i åldersgruppen 80-84 år, med cirka 50 personer per år under den kommande tioårsperioden. Åldersgruppen över 85-89 år, ökar med cirka 20 personer, gruppen 90-94 med cirka 3 personer, ålder 95-99 med cirka 11 personer och åldern 100 och uppåt med cirka 2 personer för hela perioden. Den stora utmaningen är hur verksamheten ska matcha fler människors behov av insatser och då främst med utblick från 2020 och framåt. Under 2018 har vi haft en ökning av antalet personer som erhållit insats inom hemtjänsten med 11 procent.

Prognos för utvecklingen av antalet äldre sträcker sig till 2036. Rörligheten i de övre åldersgrupperna är inte lika hög som bland yngre. I början av 2030-talet ses en förändring i utvecklingen. Gruppen 80-89 år minskar. Anledningen är den stora gruppen av 40-talister som blir färre. Generationen 50-talister som kommer efter är en liten generation i jämförelse med 40-talister.

Vård och omsorg klarar att verkställa beslut om särskilt boende för äldre inom tre månader. Den reviderade boendeplanen innebär att alla särskilda boenden för äldre, från maj 2019 lever upp till de krav som ställs gällande fullvärdiga boenden. Det som kvarstår är att modernisera boendena i Vargön genom nybyggnation som ersättning, för Ekeliden och Lunddala, alternativt renovering och utbyggnad av befintligt hus. Förprojektering gällande detta pågår i samarbete med Vänersborgsbostäder AB.

Regeringen beslutade under 2016 om en ändring i socialtjänstförordningen gällande bemanning på äldreboende. Den enskildes behov ska vara styrande för hur enheterna bemannar verksamheten dygnet runt. Bedömning görs att det generellt finns en fullgod bemanning dygnet runt inom verksamhetsinriktningen. Det finns dock behov av att systematiskt hitta former för individuell uppföljning av behov inom särskilda boendeformer. SKL har under 2017 arbetat fram metod och modell för landets kommuner gällande bedömning av bemanningsbehov utifrån enskildas behov. Under 2019 behöver verksamheten arbeta vidare med detta.

Den kvalitetssäkring som sker inom verksamheten i form av kvalitetsregister i form av senior alert, palliativa registret, BPSD-registret m.m. ställer krav på dokumentation och mötesformer. Detta har förändrat rollernas innehåll där mer tid går åt till administration och planering, vilket påverkar hur avdelningen behöver organisera sig samt vilka resurser som behöver finnas. Krav på att möta framtidens behov av tekniska lösningar och utrustning kommer med stor sannolikhet att öka.

Vård, stöd och utredning

Under de senaste åren har en utveckling skett med en övervältring av hälso- och sjukvårdsinsatser från slutenvården till öppenvården där kommunen finns som en aktör. Nationellt talas det om att skapa den "nära vården". Vi har en stor utmaning att få våra kommunala resurser att räcka till för att möta de allt mer avancerade vårdbehoven som tidigare tillgodosågs på sjukhuset. Vi står också inför stora personal- och kompetensförsörjningsbehov inom hälso- och sjukvård men också allt mer vad gäller vårdpersonal i form av undersköterskor inom våra basverksamheter.

Bildandet av Vård och omsorgscollege hoppas vi kan bidra till att fler söker in på vård och omsorgsutbildningar för att sedan söka sig till oss för framtida anställning. För att våra medarbetare ska vilja arbeta kvar hos oss måste vi utveckla den fysiska och psykosociala arbetsmiljön där särskilt fokus behöver ligga på att få ner korttidssjukfrånvaron.

För att klara att möta våra framtida utmaningar enligt ovan behöver vi utveckla nya arbetsmetoder där digitalisering och välfärdsteknik är central. Ett ökat användande av e-tjänster för självservice eller så kallad e-tillsyn i de verksamheter det passar för exempelvis nattpatrull eller nattbemanning på ett särskilt boende. Detta är en förutsättning för att i framtiden frigöra vårdpersonal för att klara att möta framtidens ökade behov.

Individ- och familjeomsorgen

Kommuninvånarnas behov av individ- och familjeomsorgens insatser är fortsatt hög. Det handlar inte bara om fler barn, unga och vuxna i behov av stöd och insatser, utan även om alltmer komplexa behov som ställer krav på ett brett samarbete. En stor oro in för framtiden finns när man på IFO ser en stor ökning av anmälningar förknippade med våld, heder och även könsstympning.

Bristen på socionomer, och då framför allt erfarna, ses fortfarande som ett stort orosmoln inför framtiden. Med ökad mängd ärenden och svårare komplexitet i ärenden som handläggs på IFO måste en diskussion påbörjas hur vi ska kunna rekrytera erfarna handläggare till vår myndighetsutövning. Läget är ju inte enbart ett problem i Vänersborg utan kan ses nationellt. Alla socialtjänster har svårt att rekrytera erfaren personal och Vänersborgs kommun behöver därför ännu tydligare arbete med och beskriva fördelarna med att arbeta inom vår kommuns socialtjänst.

Fortsatta utmaningar för framtiden är den nationella situationen för ungdomar gällande de narkotiska preparaten. Naturligtvis påverkar den även Vänersborg och dess ungdomar. Detta kan leda till ökat behov av våra insatser i framtiden. Under 2018 sågs en ökning av anmälningar kring ungdomar och droger och detta kan antas fortsätta. Det märks också en ökad tyngd i ärendet vad gäller allt tyngre droger med blandmissbruk och samsjuklighet när det gäller vuxna. Samsjuklighetsproblematiken ställer i sin tur andra krav på vår förvaltning och organisation i stort om att få till en väl fungerande samverkan.

Antalet nyanlända har de senaste åren ökat i kommunen vilket innebär ett ökat antal bidragssökande som inte lyckats få arbete under de första två åren i etableringen. Denna grupp blir då i behov av försörjningsstöd till sin försörjning. Detta kommer att kräva extra insatser för att stödja gruppen ut i arbete/självförsörjning. Här krävs ett tätt samarbete mellan socialsekreterare och ASI/Arbetsförmedlingen. Bedömningen är att denna målgrupp kommer att fortsätta att öka på IFO.

En svårighet att uppmärksamma är bostadsförsörjningen i kommunen. I stort så påverkar den allt mer

”hårda” bostadsmarknaden IFO. Alla målgrupper som IFO möter har idag stora svårigheter att finna en lämplig bostad. Hemlöshet och att familjer bor väldigt trångt är ett växande problem som blir mer och mer synligt på IFO.

Omsorg om funktionshindrade

Personalförsörjning och sjukfrånvaro är en av de stora utmaningarna inom personalområdet under kommande år. OoF behöver fortsatt arbeta med att följa med i den IT-tekniska utveckling som sker inom funktionshinderområdet. Vi ser också att yngre personer med neuropsykiatriska funktionshinder/missbruksproblem söker stöd och hjälp hos oss. Detta medför att vi behöver stärka vår baspersonal kring denna fråga och naturligtvis jobba i samverkan med andra myndigheter.

Arbete, sysselsättning och integration

Under 2019 kommer det att ske stora förändringar på arbetsmarknadsområdet. Det kommer att göras stora nedskärningar inom AF. Minskade statliga anslag till arbetsmarknadspolitiska program och 4 500 anställda som varslas om uppsägning kommer troligtvis att innebära negativa effekter för kommuner och arbetssökande. En konsekvens att förespa är att kommunens arbetsmarknadsenhet (AME) kommer att få dra ett tyngre lass när det gäller att tillhandahålla arbetsmarknadspolitiska insatser på lokal nivå, i syfte att motverka arbetslöshet och ökat bidragsberoende bland kommuninvånarna.

Arbetsförmedlingens sammanställning för av arbetsmarknadsåret 2018 visar på en stark utveckling med ökad sysselsättningsgrad och arbetslöshetsnivå i riket ligger på dryga 6 procent. Arbetsmarknaden blir dock alltmer tudelad. Arbetslösheten bland de som har en stark ställning på arbetsmarknaden minskar och arbetslösheten och ökar bland de som har en svag ställning. Det finns tre tydliga utmaningar på arbetsmarknaden i dagsläget: bristen på kompetens som försvårar matchningen på arbetsmarknaden, att förbättra utrikesföddas etablering på arbetsmarknaden och öka sysselsättningen bland de med kort utbildning och motverka långtidsarbetslöshet. Var tredje inskriven på Arbetsförmedlingen saknar fullständig gymnasieutbildning.

Nämnda utmaningar kommer även att vara utmaningar för verksamhetsområde Arbete, Sysselsättning och Integration. Här är det av största vikt att förstärka och fördjupa den samverkansmodell (Ung Resurs och DUA:n för nyanlända) som har arbetats fram inom ramen för lokal överenskommelse med AF, Kunskapsförbundet och kommunen. Syftet är att med gemensamma resurser öka unga och nyanländas möjligheter till egenförsörjning och förkorta tiden i bidragsberoende. Tanken är att underlätta service och skapa en gemensam ingång med olika möjligheter ut. Detta har utmynnat i en gemensam lokalisering. Där arbetar personal från AF, IFO, AME och Kunskapsförbundet Väst. Samlokalisering av verksamheterna ska underlätta ett gemensamt synsätt och leda till utveckling och kostnadseffektivisering. Samverkansprocessen startar med en introduktion och planeringsfas som mynnar ut i olika spår mot antingen studier eller arbete och där kontinuerlig uppföljning och flexibilitet mellan olika professioner är avgörande för individens väg mot målet. Fokus är tydlig koppling mot näringslivet och riktade insatser för att kompetensförsörja närområdet, inte minst via arbetspraktik och jobbspår. Överenskommelsen gäller för ungdomar 16-24 år med särskilt fokus på de som saknar fullständiga gymnasiebetyg, funktionshindrade, nyanlända över 24 år som ska etablera sig på arbetsmarknaden, utrikesfödda som tillhört målgruppen för etableringen som bedöms ha behov av liknande insatser som övriga målgrupper. Den totala målgruppen för överenskommelsen utgörs av 514 personer. I december 2018 låg arbetslösheten i Vänersborg på 11,3 procent för unga 18-24 år och på 7,5 procent för målgruppen 16-64 år.

Ett av ASI:s uppdrag är att erbjuda personer i yrkesverksam ålder arbete, arbetsträning eller sysselsättning utifrån individens egna intressen och förutsättningar. Arbetet bedrivs enligt principen ”en väg in” flera vägar ut. Under våren 2019 kommer fokus ligga på att samlokalisera stora delar av ASI:s verksamhet till lokaler belägna på Östra vägen 1 som vi kommer att hyra av Trenova Center. En lokalyta om 3 000 kvm möjliggör en samlokalisering av följande verksamheter: Flyktingmottagningen, Integrationscenter (Startpunkten, Samhällsorientering och Språkvän), Ung resurs, DUA:n för Nyanlända, Vägledningsteamet (arbetskonsulenter) och arbetsmarknadsenhetens praktiska verksamheter. Samlokaliseringen kommer att innebära stora fördelar. Dels i form av vinster för målgruppen där samlokalisering av olika kompetenser och resurser till ett resurscentrum möjliggör att individens behov av t.ex. arbete, sysselsättning, studier eller arbetsinriktad rehabilitering tillgodoses inom en och samma arena. Dels i form av samordningsvinster för de olika enheterna inom ASI. Exempel på sådana kan nämnas gemensam reception, mer effektivt användande av våra personalresurser, minskade kostnader för bilar, lokalvård, fastighetsskötsel m.m.

En annan utmaning som väntar under 2019 är målgruppen av ungdomar som berörs av den så kallade

gymnasielagen. Flyktingmottagningen har under 2018 tagit emot 58 ungdomar som berörs av gymnasielagen och fler är att vänta. Ungdomarna ansöker bland annat om ekonomiskt bistånd och stöd i att hitta boende och studievägar. Denna volymökning innebär att flyktingmottagningen behöver utöka sin personalresurs med minst en socialsekreterare.

Ekonomi

Den samlade bedömningen för året är att socialförvaltningens totala målgrupp har ökat i antal, behoven är mer komplexa och mångfasetterade och behoven har under 2018 inte klarat av att rymmas inom den tilldelade budgetramen. Stora förändringar och åtgärder har skett inom förvaltningen under året och ett av syftena med flera av dem är att nå en budget i balans. Förvaltningen har genom åtgärder klarat av att budgetera flertalet av de poster som varit underfinansierade under 2018.

För 2019 har budgetramen minskats med 4,4 mkr. Detaljbudgeten för 2019 innehåller en del osäkra poster såsom vård i ordinärt boende kopplat till enskilda ärenden och en ökande åldrande befolkning, externa placeringar barn och unga inom IFO samt köpta platser inom boende LSS och SoL för framförallt ungdomar som genomför gymnasiestudier på annan ort än Vänersborg.

Byggnation fortskrider på Niklasberg och i slutet av april 2019 står ett nybyggt och nyrenoverat äldreboende Niklasbergsvägen 1 klar. Utifrån det ekonomiska budgetläge som förvaltning och nämnd befinner sig i kommer inte antalet särskilda boendeplatser för äldre utökas i samband med uppstart av boendet utan boendet kommer inrymma 30 boendeplatser för äldre, varav 24 startas upp och sex vakanshålls samt 18 korttidsplatser fördelat på Nyhaga och Regnbågen. Förvaltningen får följa hur anpassningarna utvecklar sig gällande de båda verksamhetsinriktningarna korttids och särskilt boende för äldre.

Bristen på lägenheter för många av de målgrupper som socialförvaltningen möter är fortsatt stor och bedöms inte minska under kommande år. Bristen leder till hemlöshet och trångboddhet. En planering för hur målgruppers boende kan lösas genom akuta som permanenta lösningar ses därför som mycket angeläget och nödvändigt utifrån ett kommunalt perspektiv. Bristen på bostäder gör att socialförvaltningen får lösa boendefrågan för målgrupperna via vandrarhemslösningar alternativt köpta externa platser. Detta sammantaget är en oekonomisk lösning likväl som en inhuman lösning.

Försörjningsstöds kostnaderna har under de senaste åren ökat då fler hushåll har behövt söka stöd i sin försörjning. Unga hushåll samt hushåll som haft kontakt med försörjningsstöd längre tid än tio månader har minskat. Under 2018 har dock ett stort antal personer skrivits ut från arbetsförmedlingens etablering utan egna försörjningsmöjligheter fullt ut vilket påverkat socialförvaltningens kostnader för försörjningsstöd. Utmaningen framåt är att genom fortsatt samarbete parterna emellan och den enskilde hitta lösningar så att personerna tar steg till egen försörjning.

Arbetsbelastningen har under 2018 varit hög inom myndighetsutövning barn och unga inom Individ- och familjeomsorgen. Antalet inledda utredningar ökade markant under 2018 jämfört med tidigare år. Många utredningar har inletts på grund av att barn och unga misstänks vara utsatta för våld, övergrepp alternativt bevittnar våld. Dessa utredningar är ofta komplexa och svåra. En försvårande omständighet i dessa ärenden är även att polisen har svårt att hålla förhör inom skälig tid, i de fall då en polisanmälan görs. Satsningar har gjorts och görs inom Individ och familjeomsorgen för att forma andra arbetssätt gällande verksamhetsinriktningen men för att möta behovet framåt kan ytterligare förstärkning komma att behövas, vilket idag inte bedöms rymmas inom tilldelad budgetram. Kostnad för externa placeringar för barn och ungdomars skydd har ökat markant och förvaltningen har svårt att inrymma denna inom budgetram.

Personalförsörjning och bristen inom flertalet yrken är en utmaning för socialförvaltningen och kommunen. Det krävs en strategisk planering för att få nya medarbetare till verksamheten och behålla de som idag tjänstgör inom förvaltningen. Sjukfrånvaron har under 2018 ökat. Arbete för att sänka sjukfrånvarotalen inom förvaltningen pågår och kommer att fortsätta under 2019. Ny föreskrift inom arbetsmiljölagen där arbetsgivarens ansvar för den psykosociala arbetsmiljön och hur arbetet organiseras har kom under 2015. Inom socialförvaltningen har flera av cheferna många medarbetare att leda och samarbeta med i utförandet av den gemensamma huvuduppgiften. Ett nära ledarskap och ett nära samarbete på arbetsplatserna gynnar en god arbetsmiljö, en känsla av sammanhang och bra möjligheter att nå ett bra resultat. Utifrån detta har arbete pågått och pågår för att möjliggöra rimlig mängd medarbetare per chef och ett nära ledarskap. Då förvaltningen ökar i antalet medarbetare utifrån att kommuninvånarnas behov

ökar behöver revidering av antalet medarbetare per chef ske med regelbundenhet.

It-teknik är ett område som fortlöpande utvecklas. Olika IT-lösningar, appar och program kommer att påverka förvaltningens möjlighet att ta emot och ge stöd och omsorg. Förvaltningen kommer de närmsta åren arbeta aktivt för att genom teknisk utveckling ge den enskilde bästa förutsättningar att ta del av de nya teknikerna. Det gäller både att kompetensutveckla personal samt att utrusta våra verksamheter med den senaste tekniken gällande digitalisering och välfärdsteknik. Förvaltningen står i början av detta arbete som kräver metodisk utveckling i samarbete med andra förvaltningar. Arbetet medför behov av systemsupport och kostnad för apparatur.

Inför 2019 minskades socialförvaltningens budgetram efter beslut av kommunfullmäktige. Denna ram är utlagd efter socialnämndens beslut om detaljbudget. Förvaltningen har fortsatt utmaningar gällande kostnad för hemtjänst, externa placeringar för barn och unga inom individ- och familjeomsorgen, kostnad för externt boendestöd för gymnasieungdomar tillhörande LSS, minska sjukskrivningstalen samt sänka kostnader för försörjningsstöd genom att personer som lämnat etableringsfasen hittar vägar till egen försörjning. En stor utmaning förvaltningen ytterligare har är att bygga upp en trygg personalförsörjning då flertalet av rollerna idag är svåra att rekrytera.

Socialförvaltningens framtidsutsikter och ekonomiska ramar ligger som grund för fortsatt analys under 2019 och in i mål- och resursplansarbetet för 2012– 2022.

Bil: Verksamhetsstatistik 2018

SOCIALNÄMND, ADMINISTRATIV AVDELNING OCH FÖRVALTNINGSGEMENSAMT

Personalstatistik	2015	2016	2017	2018
Antal anställda, st.	1 583	1 702	1 797	1 800
varav män	229	273	271	286
Sysselsättningsgrad – kvinnor, %	96	96	95	96
Socialnämnd gemensamt	92	95	98	100
ÄO	95	95	-	-
VoO	-	-	94	96
VSU	-	-	96	95
OoF	97	96	96	96
IFO	98	99	99	99
ASI	97	95	94	99
Sysselsättningsgrad – män, %	98	98	97	97
Socialnämnd gemensamt	100	100	100	100
ÄO	97	96	-	-
VoO	-	-	98	95
VSU	-	-	96	96
OoF	98	98	97	98
IFO	100	98	99	100
ASI	97	97	96	98
Medellön kvinnor, kr				
Socialnämnd gemensamt	36 569	35 194	38 010	39 850
ÄO	24 831	25 687	-	-
VoO	-	-	25 120	25 757
VSU	-	-	29 005	29 983
OoF	25 018	25 471	26 452	27 065
IFO	30 070	30 747	32 113	34 422
ASI	25 298	25 839	27 050	29 076
Medellön män, kr				
Socialnämnd gemensamt	39 300	41 711	42 680	44 790
ÄO	23 738	24 852	-	-
VoO	-	-	23 838	24 734
VSU	-	-	27 928	28 948
OoF	23 360	24 110	24 672	25 534
IFO	27 997	25 581	27 396	34 854
ASI	27 423	28 457	28 668	28 996

Färdtjänst	2016	2017	2018
Antal personer med beviljad färdtjänst 31/12, st.	1 727	1 683	1 657
Antal arbetsresor under året, st.	2 807	2 616	2 780
Antal övriga resor under året, st.	29 639	31 490	29 894
Nettokostnad per resa, kr.	201	214	229
Antal avslag gjorda under året, st.		14	26

Riksfärdtjänst	2016	2017	2018
Antal utförda enkelresor, st.	201	212	221
– varav flyg	7	10	11
– varav tåg	0	0	0
– varav bil	194	202	210
Genomsnittlig kostnad per resa	1 974	1 785	2 162

Färdtjänst och riksfärdtjänst redovisade underskott på 374 tkr (-178 tkr 2017). Underskottet och resultatförsämringen förklaras främst av att restyperna färdtjänst utan egenavgift och färdtjänst special utan egenavgift ökade under 2018, i övrigt är de olika restyperna i stort sett oförändrade.

ÄLDREOMSORG**Verksamheter inom särskilt boende**

Allvårdsboende och demensboende	2016	2017	2018
Totalt antal platser 31/12, varav:	378	371	371
Ringhem	27	27	27
Solbacken/NBV 9	29	24	24
Solängen	56	66	66
Ekeliden	21	21	21
Tärnan	12	12	12
Lunddala	32	32	32
Björken	45	45	45
Eken	36	36	36
Linden	36	36	36
Konvaljen	12	0	0
Lindbacken	16	16	16
Solhaga (Brålanda)	24	24	24
Sörbygården (Brålanda)	32	32	32
Personalkostnad/plats o dag, kr	1 376	1 403	1 433
Bruttokostnad/plats o dag, kr	1 743	1 644	1 640
Genomsnittlig beläggning %	98	100	100

Fr.o.m. 2017 redovisas bruttokostnad/plats och dag utan hyreskostnaderna. Fr. o m. 2018 redovisas personalkostnad/plats och dag samt bruttokostnad/plats och dag för alla boenden och exkluderar inte Brålanda som tidigare år.

Servicehus	2016	2017	2018
Totalt antal lägenheter 31/12, varav:	114	51	0
Kastanjen	29	0	0
Pionen	26	26	0
Frändefors	17	17	0
Runnarebo	26	0	0
Prästkragen Brålanda (entreprenad)	16	8	0
Personalkost/dag och plats, kr (Pionen och Ringhem)	979	974	IU
Bruttokost/dag och plats, kr (Pionen och Ringhem)	1 050	1 056	IU
Genomsnittlig beläggning % (utom Brålanda)	94	98	IU

Servicehusen redovisade ett överskott på 9 600 tkr. Under året har Pionen och Frändefors (Ringhem) servicehus avvecklats vilket är orsaken till budgetöverskottet.

Verksamheter inom stöd i ordinärt boende

Hemtjänst	2016	2017	2018
Antal beslut med hemtjänst, genomsnitt under året 1)	535	607	674
Totalt antal utförda timmar	170 047	218 928	228 627
Personalkostnad per utförd timma, Tkr	524	510	521

1) Fr.o.m. 2017 rapporteras uppgifterna inklusive Brålanda. Verksamheten bedrevs fram t.o.m. januari 2017 genom entreprenad. Verksamheten redovisade ett underskott på 23 900 tkr. Resultatet är bl.a. en följd av ökat antal vårdtagare med i snitt 11 % mellan 2017 och 2018.

Hemsjukvård	2016	2017	2018
Antal inskrivna i hemsjukvård 31/12	932	1 036	1 004

Hemsjukvården redovisade ett underskott på 3 309 tkr på grund av ärenden med avancerade vårdinsatser.

Nattpatrull- undersköterskor	2016	2017	2018
Antal besök utförda av nattpatrullen under året	18 939	19 881	25 744
Personalkostnad/besök utförda av nattpatrullen, kr	403	397	371

Verksamheten redovisade ett underskott på 458 tkr vilket förklaras höga personalkostnader p.g.a. ökat antal besök samt ökade vårdbehov per besök.

Trygghetslarm (ej Brålanda)	2016	2017	2018
Antal externa larm under larmmottagningen, 31/12	809	878	957
Antal åtgärder utförda av larmmottagningen	3 059	3 140	4 094
Beräknad personalkostnad per åtgärd, kr	1 253	1 225	979

Verksamheten redovisade ett överskott på 172 tkr gentemot budget. Överskottet beror på att nytt avtal för larmen har tecknats.

Rehabilitering	2016	2017	2018
Antal behandlingstillfällen av kommunrehab legitimerade personal	11 068	11 023	11 361

Verksamheten kommunrehab redovisade ett överskott på 1 055 tkr. Överskottet är främst en följd av vakanta tjänster vilket beror på svårigheter att rekrytera personal.

Nyhaga- korttidsboende	2016	2017	2018
Antal inskrivna under året 1)	271	149	200
Antal platser Nyhaga	18	18	18
Antal vård dagar Nyhaga	6 190	6 446	6 272
Beläggning Nyhaga, %	94	99	95
Personalkostnad/vård dag, kr	1 836	1 775	1 985
Bruttokostnad/vård dag, kr	2 060	1 997	2 220

Regnbågen – Vård i livets slutskede	2016	2017	2018
Antal platser Regnbågen	6	6	6
Antal vård dagar Regnbågen	1 220	1 436	1 330

Nyhaga och Regnbågen redovisade ett underskott på 273 tkr. Underskottet beror främst på högre personalkostnader p.g.a. ökade vårdbehov.

Anhörigbidrag	2016	2017	2018
Antal närstående bidrag 31/12	6	5	3

Anhörigbidrag redovisade ett överskott på 40 tkr på grund av minskat antal bidragstagare. Verksamheten består av närstående bidrag, vilket innebär biståndsbedömd ersättning till person som vårdas av anhörig.

Utskrivningsklara	2016	2017	2018
Antal patienter	1 197	1 234	1 568
Antal betaldagar	436	671	487
Kostnad per vård dag, kr	4 085	4 277	4277/7800

Utskrivningsklara redovisade ett underskott på 1 232 tkr. Orsaken är ett ökat antal personer med komplexa vårdbehov som är i behov av korttidsvård eller plats på särskilt boende där det under året uppstått köer. Fr.o.m. hösten 2018 är dygnskostnaden höjd p.g.a. ny lagstiftning.

Biståndsbedömd Dagverksamhet	2016	2017	2018
Antal besök på dagverksamhet	7 110	8 949	9 369
Personalkostnad per besök, kr	803	850	804

Verksamheten redovisade underskott på 532 tkr. Underskottet återfinns inom personalkostnaderna och beror på en stor ökning av antal personer med behov av dagverksamhet.

Anhörigstöd och frivilliginsatser	2016	2017	2018
Totalt antal besök	16 770	16 854	15 534

Verksamheten redovisade överskott på 276 tkr vilket främst uppstått inom personalkostnaderna.

Torpa Träffpunkt	2016	2017	2018
Totalt antal besök	1 974	1 766	1 877
Personalkostnad per besök, kr	361	409	404

Verksamheten redovisade överskott på 57 tkr. Överskottet återfinns huvudsakligen inom personal

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Barn och ungdomsvård - HVB	2016	2017	2018
Antal placerade 31/12	10	16	21
Antal placerade totalt under året	31	29	37
Antal vård dagar totalt under året	5 083	5 888	6 938
Genomsnittlig nettokostnad/dygn SoL och LVU, kr	3 274	3 196	3 713
Barn och ungdomsvård - familjehem	2016	2017	2018
Antal placerade i familjehem 31/12	109	52	73
Antal vård dagar under året	41 445	33 216	24 153
Genomsnittlig nettokostnad/dag, kr	293	482	1 097
Barn och ungdomsvård - öppenvårdsinsatser	2016	2017	2018
Antal med stöd av kontaktperson	4	6	16
Antal med stöd av kontaktfamilj	9	15	17
Familjerätt/familjerådgivning	2016	2017	2018
Avtal avseende vårdnad, boende, umgänge	16	10	4
Antal besökande personer på familjerådgivningen	204	261	216
Antal genomförda samtal på familjerådgivningen	392	479	467
Vuxenvård – institutionsplaceringar missbruk	2016	2017	2018
Antal placeringar under året	18	22	8
varav LVM	3	6	1
Antal vård dygn under året	1 990	2 093	685
varav LVM	270	801	199
Genomsnittlig kst/dygn placering enligt SoL, kr	1 976	2 045	2 371
Genomsnittlig kst/dygn placering enligt LVM, kr	3 821	3 625	4 400
Vuxenvård – akutboende	2016	2017	2018
Antal nätter personer bost på kyrkängens gård under året	179	414	1 120
Vuxenvård – öppenvårdsinsatser	2016	2017	2018
Antal personer med stöd av kontaktperson	0	0	0
Vuxenvård – institutionsplacering ej missbruk	2016	2017	2018
Antal placerade föräldrar under året	2	1	7
Antal vård dagar under året	61	35	84
Ekonomiskt bistånd	2016	2017	2018
Antal bidragshushåll totalt	757	743	747
Antal bidragsmånader/hushåll	6,4	6,5	6,6
Antal personer förmedlade medel	77	70	60

OMSORG OM FUNKTIONSHINDRADE

Personlig assistans LSS under 20 timmar/vecka	2016	2017	2018
Antal personer med verkställt beslut den 31/12	18	20	20
Antal personer med kommunen som utförare	12	11	11
Antal beslutade tim/månad i egen regi per 31/12	1 519	1 566	1 462
Antal beslutade tim/månad i privat regi per 31/12	1 165	1 485	1 694
Antal utförda timmar under året i egen regi	18 937	18 902	16 008
Antal utförda timmar under året i privat regi	12 898	13 736	20 620
Bruttokostnad per utförd timma i egen regi, kr	261	252	298
Bruttokostnad per utförd timma i privat regi, kr	288	291	259

Personlig assistans LSS under 20 timmar/v redovisade underskott på 4 802 tkr (-2 897 tkr 2017). Försämringen mot 2017 beror på ca 7 000 fler utförda timmar hos de privata utförarna av assistans. Ersättningen till de privata utförarna redovisade ett underskott på 5 178 tkr. De beslut som utförs i kommunal regi redovisade överskott på 376 tkr.

Ledsagarservice LSS	2016	2017	2018
Antal ärenden i verkställighet den 1/10	52	34	27
Antal beviljade timmar per månad den 1/10	1 101	905	781

Ledsagning redovisade ett underskott på 289 tkr (-36 tkr 2017). Verksamheten är ett led i strävan att underlätta för den enskilde att delta i aktiviteter.

Avlösning LSS	2016	2017	2018
Antal ärenden i verkställighet den 1/10	17	22	20
Antal beviljade timmar per månad den 1/10	539	624	674

Kontaktpersoner LSS, SoL	2016	2017	2018
Antal ärenden i verkställighet den 1/10			
SoL	57	59	62
LSS	92	97	100

Kontaktpersoner redovisade ett underskott på 399 tkr (-259 tkr 2017). Kontaktpersoner LSS redovisade underskott på 282 tkr och kontaktpersoner SoL underskott på 117 tkr. Resultatförsämringen jämfört med 2017 beror ökade volymer.

Korttidsvistelse LSS	2016	2017	2018
Antal personer med korttidsplats 1/10	46	49	44
Antal beviljade dygn per månad per den 1/10	326	262	235
Antal externa placeringar per 31/12	1	0	0
Bruttokostnad för externa placeringar, kr	205 000	0	0

Korttidsvistelse redovisade överskott på 977 tkr (+277 tkr 2017). Förbättringen jämfört med 2017 beror på flera orsaker, 2018 såldes platser till andra kommuner vilket inte skedde under 2017 samt att antalet beslut och beviljade dygn har minskat.

Korttidstillsyn LSS	2016	2017	2018
Antal barn/ungdomar med verkställda beslut 1/10	19	14	9
Bruttokostnad per placering/år (exkl köpt pl.)*	270 210	230 593	577 760
Köpta platser 31/12	12	8	7
Kostnad per köpt plats/kr/år	91 144	108 350	90 200

Korttidstillsyn redovisade överskott på 1 312 tkr (578 tkr 2017). Överskottet förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat, detta beror på vakanser som ej behövt tillsättas p.g.a. färre ungdomar med beslut om korttidstillsyn samt överskott inom köpta platser hos Kunskapsförbundet p.g.a. färre elever. Resultatförbättringen jämfört med 2017 beror på färre elever på Kunskapsförbundet. Verksamheten vänder sig till ungdomar mellan 13 och 21 år och avser korttidstillsyn i anslutning till skola och under skollov.

Bostad med särskild service LSS	2016			2017			2018		
	Kostn, antal	Läg.	Brukare	Kostn, antal	Läg.	Brukare	Kostn, antal	Läg.	Brukare
Serviceboende LSS Karlslundsgatan		9	9		9	9		9	9
Serviceboende LSS Flanaden 104		1	1		1	1		1	1
Serviceboende LSS Bangatan 2 B		9	9		9	9		9	8
Serviceboende LSS Nordkroksvägen 6		7	7		7	7		7	7
Serviceboende LSS Enebacksgatan 13-15		10	10		10	10		10	9
Serviceboende LSS Idrottsgatan 5		-	-		-	-		10	9
Grb LSS Kastanjevägen 32-34		5	5		5	5		5	5
Grb LSS Flottningsgatan/Forbondegatan		12	12		12	11		12	11
Grb LSS Tagelgatan 1-2		12	11		12	12		12	11
Grb LSS Ankargatan 2-4		12	12		12	12		12	12
Grb LSS Tegelbruksvägen 228-230		6	6		6	6		12	12
Grb LSS Brinkebo		7	7		7	7		7	7
Grb LSS Bladvägen 2		6	6		6	6		6	6
Grb LSS Mörtvägen		4	4		4	4		4	4
Grb LSS Snödroppsvägen 4-6		12	12		12	12		12	11
Grb LSS Rapsvägen Brålanda		6	6		6	6		6	6
Grb LSS Edsgatan 43		8	8		8	8		6	6
Grb Niklasberg		4	3		4	4		4	3
		130	128		130	128		144	137
Bruttokostnad/brukare/dygn, kr (exkl. köp)	2 388			2 506			2 439		
Köpt plats 31/12, vuxen	3			3			3		
Genomsnittlig dygnskostnad vid köp, kr	4 355			4 854			4 980		
Köpt plats 31/12, barn/unga	6			11			11		
Genomsnittlig dygnskostnad vid köp, kr	1 750			2 195			2 433		

Boende LSS redovisade ett underskott på 5 971 tkr (-4 764 tkr 2017). Köpta platser redovisade underskott på 11 820 tkr fördelat på 8 398 tkr för barn/unga och 3 422 tkr för vuxna. LSS-bostäder i egen regi redovisade överskott på 5 849 tkr. Förklaringen till detta är budget för nya Tegelbruksvägen samt Idrottsgatan på 10 000 tkr, dessa båda boenden öppnade under hösten och förbrukade ca 4 000 tkr. Övriga LSS-bostäder inklusive medel inom resursfördelningen bedrev verksamhet inom budget.

Särskilt boende för personer med psykiska funktionshinder	2016			2017			2018		
	Kostn, antal	Läg.	Brukare	Kostn, Antal	Läg.	Brukare	Kostn, antal	Läg.	Brukare
Edsvägen		15	15		15	14		15	15
Sjöbodsvägen*		12	11		-	-		-	-
Kastanjevägen		10	10		10	10		10	10
Regementsgatan		-	-		7	6		7	7
Niklasbergsvägen 9		-	-		8	8		8	8
Storegårdsvägen		-	-		-	-		9	7
		37	36		40	38		49	47
Bruttokostnad/pl/dag (exkl. köpt pl.), kr	1 376			1 738			1 861		
Köpt plats den 31/12	6			5			2		
Genomsnittlig dygnskostnad, köp, kr	2 514			3 130			3 254		

Särskilt boende för personer med psykiska funktionshinder redovisade underskott på 6 104 tkr (-6 086 tkr 2017). Storegårdsvägen som startade under 2018 och saknade budget redovisade underskott på 4 640 tkr, övriga boenden inom socialpsykiatri redovisade överskott på 876 tkr. Köpta platser redovisade underskott med 2 317 tkr, detta beroende på att lämpliga boendeformer saknas i Vänersborg. Genom uppstarten av Storegårdsvägen har det möjliggjorts att ta hem ett antal personer som det tidigare köpts plats för vilket innebär att det vid årsskiftet köps två platser att jämföra med fem platser 2017. *(Sjöbodsvägen upphörde under 2017 och ersattes av Regementsgatan och Niklasbergsvägen 9)

Boendestöd	2016	2017	2018
Stödteam, antal personer med insatsen den 31/12	83	88	95
Stödteam, antal beviljade timmar/mån per 31/12	959	635	695
Stödteamet, antal besök under året	28 007	27 363	30 648

Boendestöd för psykiskt funktionshindrade redovisade ett överskott på 771 tkr (+1 026 tkr 2017). Överskott finns inom personalkostnader och intäkter.

Aktivitetshus – psykiatri	2016	2017	2018
Antal besök – Niklasbergsvägen 3	3 112	3 029	3 781
Antal deltagare – Niklasbergsvägen 3	42	40	43
Bruttokostnad/besök, kr	420	396	280

Aktivitetshuset för personer med psykiska funktionshinder redovisade överskott på 212 tkr (+212 tkr 2017).

Personlig assistans SFB över 20 timmar/vecka	2016	2017	2018
Antal personer med verkställt beslut 31/12	53	52	49
Antal personer med kommunen som utförare	14	14	13
Antal beslutade tim/månad i egen regi per 31/12	7 066	6 699	6 480
Antal utförda timmar per år i egen regi	91 206	82 587	77 366
Bruttokostnad per utförd timma i kommunal regi, kr	364	351	415
Ersättning från Försäkringskassan, kr/tim	288	291	295

Personlig assistans, SFB, redovisade överskott på 1 486 tkr (+486 tkr 2017). Förbättringen mot 2017 förklaras dels av att ersättningen till försäkringskassan minskade med 550 tkr beroende färre antal personer med beslut, dels att intäkter och främst ersättning för utförd HSL ökade. Ärendena som bedrivs i egen regi bedrev verksamhet inom budget.

ARBETSMARKNADSAVDELNINGEN

Antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder	2016	2017	2018
OSA-platser	17	12	9
Trygghet- och utvecklingsanställningar	53	43	36
Lönebidrag	5	4	2
Särskilt anställningsstöd	17	7	3
Nystartsjobb	20	25	18
Yrkesklivet	8	8	2
Extratjänster	27	90	122
Ungdomsarbetsplatser SAS	20	15	13
Steg ut Bojan	9	0	0
Jobb- och utvecklingsgarantin/FAS 3	42	6	2
Lyft/ungdomsgarantin	23	21	85
Trainee	10	10	2
Utbildningskontrakt	27	34	45
Omstart, arbetsprövning och samverkan	40	48	3
Kommunalt uppföljnings- och aktivitetsansvar	680	647	533
Integration/samhällsinformation	522	601	501
Arbetsutbildning/arbetspraktik	127	148	72
Jobbcentrum/jobbtorg/SOL 4:4	65	61	68
Stöd och hälsa	39	17	1
Övriga	5	0	0
Antal personer som anvisats under året	1 756	1 797	1 517
Övriga ungdomsinsatser			
Feriearbetande ungdomar års 9	80	80	80
Feriearbetande ungdomar gymnasiet	80	80	80
Feriearbeten ensamkommande	25	30	30

Kommentarer till jämförelsetalen

Antalet deltagare har minskat med 16 procent, främst beroende på att färre ungdomar varit inne i det kommunala uppföljningsansvaret samt att det varit färre deltagare inom uppdraget integrat-

ion/samhällsinformation.

Aktivitetshus – psykiatri	2016	2017	2018
Antal besök Fisketorget	2 796	3 170	3 307
Antal deltagare Fisketorget	28	39	32
Bruttokostnad/besök, kr	420	396	410

Verksamheten vid Fisketorget redovisade ett underskott på 154 tkr vilket berodde på för höga kostnader för personal.

Daglig verksamhet LSS	2016	2017	2018
Antal personer med verkställt beslut 1/10	141	143	147
Antal brukare per enhet			
Hagaparken	18	17	24
Café Gläntan	-	-	4
Slåttergatan	27	29	27
Gyllenheimsgatan	15	10	13
Lyckan	10	9	8
Hunddagis Fredrikslund	8	11	12
Hagen/Gården	4	2	-
Vänerparken	12	24	18
Transporten	7	6	6
Solen Solängen	6	5	6
Klappteatern	10	11	11
Holmängen	9	10	12
Extern placering	11	8	9
Köpta platser i daglig verksamhet 31/12	2	1	1
Bruttokostnad/brukare/dag (exkl. köp)	1 060	1 084	1 181
Genomsnittlig dagkostnad vid köp, kr	1 127	1 229	1 229

Daglig verksamhet redovisade underskott på 1 167 tkr, vilket till största delen beror på att hyreskostnaderna överstiger budget, -824 tkr. Lokalerna på Onsjö har drabbats av problem vilket föranlett evakuering med dubbla hyror under del av året som följd. Lokalerna på Vänerparken har byggts om vilket också lett till ökade kostnader.